

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_198796

UNIVERSAL
LIBRARY

OSMANIA UNIVERSITY LIBRARY

Call No. **K82/592 Ma** Accession No.

Author **శ్రీనివాస**

Title **మధుళా**

This book should be returned on or before the date
last marked below.

ಮಂಜುಳಾ

ಶ್ರೀನಿವಾಸ

ಜಿಲೆ ೧೨ ಅಣೆ

ವಿಂಸೋಪದೇಶ ಸ್ವಾಮಿ ಭಾಂಡಾರಿ
ಧಾರವಾಸ

ಮು ನ್ನು ಡಿ

ಈ ನಾಟಕದ ಸನ್ನಿವೇಶವು ನನ್ನ ಪರಿಚಯದ ಯಾವ ಸಂಸಾರ ದಿಂದಲಾಗಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದಲ್ಲ; ಇಲ್ಲಿಯ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಯಾರ ಭಾವಚಿತ್ರವನ್ನೂ ಬರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ್ಯ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಒಂದು ಚಿತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಮಾತ್ರ. ಓದುವವರು ಇದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಕೆಲವರು “ಅವರ ಮನೆಯ ಎರಡನೆಯ ಮದುವೆ ನೋಡಿ ಇದನ್ನು ಬರೆದಿರಾ” “ರಾಮಚಂದ್ರ ಯಾರ ಹಾಗೆ” ಎಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ಕೇಳಿದಾರೆ. ಇತರರು ಹೀಗೆಯೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಾರು ಎಂದು ಈ ಪಠಾಕನ್ನು ಹೇಳಿದೇನೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು ಪ್ರವೋದೂತ ಸಂ|| }
ವೈಶಾಖ ಶುದ್ಧ ಪಂಚಮಿ }

ಶ್ರೀನಿವಾಸ.

ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಚಿತ

ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳು	ವಿಮರ್ಶೆ ೧ (ಲೇಖನಗಳು)
ಬಿನ್ನಹ (ಗೀತೆಗಳು)	ಉಷಾ (ಸಣ್ಣ ದೃಶ್ಯ)
ಶಾಂತತಾ (ಸಣ್ಣ ದೃಶ್ಯ)	ಸುಬ್ಬಣ್ಣ (ಒಂದು ಕತೆ)
ಸಾವಿತ್ರಿ (, ,)	ತಾಳೀಕೋಟಿ (ಒಂದು ಪ್ರಕರಣ)
ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳು	ವಿಮರ್ಶೆ ೨ (ಲೇಖನಗಳು)
ಸಾಹಿತ್ಯ (ಉಪನ್ಯಾಸ)	ನಾಲ್ಕು ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳು
ಅರುಣ (ಪದ್ಯಗಳು)	ಕನ್ನಡದ ಸೇವೆ (ಒಂದು ಭಾಷಣ)

ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳು ದೊರೆಯುವ ಸ್ಥಳಗಳು :—

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟನ ಮಂದಿರ, ಬೆಂಗಳೂರು
 ಎಂ. ಎಸ್. ರಾವ್ ಕಂಪೆನಿ, ದೊಡ್ಡಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
 ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ, ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜು, ಬೆಂಗಳೂರು
 ದಿ ಪ್ರೋಗ್ರೆಸ್ ಬುಕ್ ಸ್ಟಾಲ್, ಮೈಸೂರು
 ಶ್ರೀ ಶಂಕರ ಕರ್ನಾಟಕ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರ, ಧಾರವಾಡ

ಮಂಜುಳಾ

ಪಾತ್ರಗಳು

ಯಜಮಾನರು
ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಮ್ಮ
ಪುಟ್ಟ
ಮಂಜುಳಾ
ಶಾರದಮ್ಮ
ಸೀತಮ್ಮ
ರಾಮಚಂದ್ರ

ಲಕ್ಷ್ಮಣ
ವೆಂಕಟರಮಣಯ್ಯ
ನರಸಮ್ಮ
ದೊಡ್ಡವ್ವ
ರಾಮಣ್ಣ
ಕೃಷ್ಣರಾಯ }
ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು
ಜೋಯಿಸರು
ವಿಮಲಾ
ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯ

ಅವರ ಹೆಂಡತಿ
ಅವರ ಮಗ
ಪುಟ್ಟ ಹೆಂಡತಿ
ಮಂಜುಳಾ ತಾಯಿ
ಶಾರದಮ್ಮನ ಅಕ್ಕನ ಮಗಳು
ಸೀತಮ್ಮನ ಗಂಡ, ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಮ್ಮನ
ಅಕ್ಕನ ಮಗ
ಸೀತಮ್ಮನ ತಮ್ಮ
ಇವರ ತಂದೆ
,, ತಾಯಿ

ಯಜಮಾನರ ಜೊತೆಗಾರರು

ಒಂದು ಹುಡುಗಿ
ವಿಮಲಾ ತಂದೆ

ಶ್ರೀ
ಮಂಜುಳಾ

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಸೂತ್ರಧಾರ—(ತಾನೇ) ಶ್ರೀದೇವಿ ಭೂಮಿದೇವಿಗೆ
ಸಾದಿನ ಬಟ್ಟಲನು ಕೊಡದೆ ಕಲಹಂ ಬರಲಂ
ದೀದೇಶವ ಸಾರಿದದಾ
ಮೋದರ ಜೆನ್ನಿಗನ ಕರುಣೆಯೆಮಗಿರಲನಿಶಂ ||

ಪದ್ಯ ನಾಂದೀ ಪದ್ಯ ಬಂದಂತಾಯಿತು.

ಆರೈ— ಏನುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ (ಎಂದು ಬಳಿಗೆ ಬಂದು) ಸರಿ ಈ ನಾಟಕವೋ! ಇದೇನನ್ನ ಇಷ್ಟು ತಿಣಕಿ ತಿಣಕಿ ಬರೀತ್ತಿದ್ದೀರಿ.

ಸೂತ್ರಧಾರ— ನಾವು ಈ ಹೊತ್ತು ಆಡುವ ಈ ಮಂಜುಳಾ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಾಂದೀ ಪದ್ಯ ಬರೆದೆ.

ಆರೈ— ನಾಟಕ ಬರೆದೋರು ಅದನ್ನೂ ಬರೆಯಬಾರದಾಗಿತ್ತೆ?

ಸೂತ್ರಧಾರ— ಬರೆಯೋದಿಲ್ಲ ಅಂತಾರಲ್ಲ ಏನುಮಾಡೋದು.

ಆರೈ— ಅವರಿಗೆ ಅದು ಬರೋದಿಲ್ಲವೇನೋ. ಹೋಗಲಿ ನಾಂದೀ ಪದ್ಯ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬೇಡ, ಬಿಡೋದುತಾನೆ.

ಸೂತ್ರಧಾರ— ನಾಟಕ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಾಂದೀ ಪದ್ಯಯಿರಬೇಕು. ಅದರ ಮೊದಲನೇ ಮಾತು ಶ್ರೀ ಎಂತ ಇರಬೇಕು. ನಾಟಕದ ಕತೆಯೆಲ್ಲ ಆ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂಚನೆ ಯಾಗಿರಬೇಕು.

ಆರೈ— ಯಾರು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳೋರು.

ಸೂತ್ರಧಾರ—ಶಾಸ್ತ್ರ ಬರೆದೋರೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದಾರೆ.

ಆರೈ— ಒಳ್ಳೇ ಶಾಸ್ತ್ರ. ಎಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯ ನೋಡೋಣ (ಎಂದು ಓದಿ) ಓಹೋ ಶ್ರೀದೇವಿ ಭೂದೇವಿ ಎಂತ ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಡತೀರ ಮಾತು ಹೇಳಿ ಮಂಜುಳೇ ಗಂಡನಿಗೆ ಅವರಮ್ಮ ಇನ್ನೊಂದು ಮದುವೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನೋಡಿದರು ಎಂತ ಸೂಚನೆ. ಆಯಿತು, ಇಲ್ಲಿ ಈ ಸಾದಿನ ಬಟ್ಟಲು ಯಾಕೆ ಬಂತು?

ಸೂತ್ರಧಾರ—ಜಗಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕಾರಣ ಬೇಕಲ್ಲ.

ಆರೈ— ಜಗಳಕ್ಕೆ ಸಾದಿನ ಬಟ್ಟಲೇ ಯಾಕೆ ಬಂತು. ನನಗೇನು ತೋರುತ್ತೆ ಹೇಳಲೆ.

ಸೂತ್ರಧಾರ—ಹೇಳು.

ಆರೈ— ಶ್ರೀದೇವಿ ಎಂತ ಹೇಳಿದನೋಲೆ ಆದ ಈದು ಎದಿ ಕಾದು ಎಂತ ಅಲ್ಲವೆ ಪ್ರಾಸ ಬರಬೇಕು. ಹಾಗೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದೀರಿ. ಸಾದು ಎಂತ ಬಂತು. ಹೆಂಡತಿಯರ ಜಗಳಕ್ಕೆ ಸಾದಿನ ಬಟ್ಟಲು ಕಾರಣ ಆಗಬಹುದಾದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡೀರಿ.

ಸೂತ್ರಧಾರ—ಸರಿ, ನನ್ನಂಥಾ ಕವಿಗಳ ಗುಟ್ಟನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಳುಕೊಂಡಿದೀಯೆ ನೀನು.

ಆರೈ— ಆಯಿತು, ಆಮೇಲೆ ಈ ದೀದೇ ಎನ್ನುವುದೇನು.

ಸೂತ್ರಧಾರ—ಎಲ್ಲಿ ದೀದೇ.

ಆರೈ— ಬರಲಂ, ದೀದೇ ಎಂದಿದೆಯಲ್ಲ.

ಸೂತ್ರಧಾರ—ಬರಲಂದು, ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಎಂದು ತಿಳಿದೋರು ಪದವಿಭಾಗ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ನಿಮ್ಮಂಥವರು ಬರಲಂ—ದೀದೇ ಎಂದು ಪದವಿಭಾಗಾ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ.

ಆರೈ— ಜಗಳ ಆದ್ದರಿಂದ ಬರಲು ಬಂತೋ ಎಂತ ಯೋಚಿಸಿದೆ.

ಸೂತ್ರಧಾರ—ಬರಲಂ ಎಂದರೆ ಪರಕೆ ಎಂದು ಮಾಡಿದರೆ ಕ್ರಿಯಾಪದ ಇಲದೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಆರೈ— ಶ್ಲೇಷಾಲಂಕಾರ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರೆ ಸರಿ.

ಸೂತ್ರಧಾರ— ನೀನೇನು ನನ್ನ ಜೊತೆಲಿ ಇದ್ದು ಪಂಡಿತಳಾಗಿಬಿಟ್ಟಿ.

ಆರೈ— ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಆದಮೇಲೆ ಋತುವನ್ನು ಅಧಿಕರಿಸಿ ಗಾನ ಇರಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದವರು ಮೂರ್ಛಹೋಗಬೇಕು. ಒಂದು ಹಾಡು ಹಾಕಿ.

ಸೂತ್ರಧಾರ— ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಪದ್ಯ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ, ಹಾಕಿದ್ದಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಹಾಡುಗೀಡು ಹಾಕೋದು ಬರೀ ಮಾತು. ಅದನ್ನು ಹಾಡುವವರು ಯಾರು?

ಆರೈ— ನಾನು ಇಲ್ಲವೇ? ಇತ್ತಬಾ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಹಾಡುತೇನೆ.

ಸೂತ್ರಧಾರ— ಮಹರಾಯಗಿತ್ತಿ ಹಾಗೇನಾದರೂ ಮಾಡೀಯೆ! ನಾಟಕ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದವರೆಲ್ಲ ಓಡಿಹೋದಾರು.

ಆರೈ— (ಆಲಾಪನೆಗೆ ಎಂಬಂತೆ) ಊಂ.....

ಸೂತ್ರಧಾರ— ಯಾಕೋ ನೀನು ಈ ನಾಟಕದ ಸೀತಮ್ಮನಂತೆ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿ; ಗಂಡಸರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಮರ್ಯಾದೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡೋದೇ?

ಆರೈ— ಎಲ್ಲರೂ ಯಾರು (ಎಂದು ಸಭೆಯ ಕಡೆ ನೋಡಿ) ಓಹೋ ಈ ಗಾನಮಾಡದ ಮಂಪರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಜನ ಬಂದಿರುವುದನ್ನೇ ಮರೆತೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ಜನ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿದಾರೆ, ನಾಟಕ ನೋಡೋದಕ್ಕೆ. ಸೀತಮ್ಮ ಮಾತನಾಡೋದು ಬೇರೇ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಸೂತ್ರಧಾರ— ಹೌದು ನಡೆ ನಡೆ.

(ಇಬ್ಬರೂ ಹೋಗುವರು.)

ಸ್ಥಾನ ೧

ಒಳಗಡೆ. ಸೀತಮ್ಮ ನವರ ಮನೆ. ಸೀತಮ್ಮ ರಾಮಣ್ಣ.

ಸೀತಮ್ಮ — ಬನ್ನಿ ರಾಮಣ್ಣನೋರೆ. ಏನು ಇತ್ತಲಾಕಡೆ ಬಂದಿದ್ದಿರಿ.

ರಾಮಣ್ಣ — ಗವೀಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೀಗೇ ನಿಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗೋಣ ಎಂತ ಬಂದೆ.

ಸೀತಮ್ಮ — ಅದೇನು ಗವೀಪುರಕ್ಕೆ.

ರಾಮಣ್ಣ — ಮದುವೆ ಇಲ್ಲೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ. ಭತ್ತ ಬಿಡುವಾಗಿದೆಯೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಾ ಎಂದರು ಲಕ್ಷ್ಮೀ ದೇವಮ್ಮನವರು. ಬಂದಿದ್ದೆ.

ಸೀತಮ್ಮ — ಯಾರ ಮದುವೆ. ಅವರ ಎರಡನೇ ಮಗನಿಗೇ?

ರಾಮಣ್ಣ — ಯಾಕೆ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ, ಮೊದಲನೇ ಹುಡುಗನಿಗೇ ಎರಡನೇ ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂತಿದಾರಲ್ಲ. (ಸೀತಮ್ಮನ ಗಂಡ ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್ ಬರುವನು.) ಇಕೊ ರಾಯರು ಬಂದರು.

ಸೀತಮ್ಮ — (ಗಂಡನನ್ನು ಕುರಿತು) ನೋಡಿದಿರಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣ. ಮಂಜಮ್ಮನ್ನ ಅವರ ತಾಯಿ ಮನೆಗೆ ಕರಕೊಂಡು ಹೋದೋರು ಇವರು ಕೇಳಿದಾಗ ಕರೆತರಲಿಲ್ಲವಂತೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಿಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಮಂಜೂ ಗಂಡನಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಣ್ಣನ್ನ ತರುತ್ತಾರಂತೆ. ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ನಾನು ನಂಬಲಿಲ್ಲ. ಅವಿವೇಕದ ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂತ ಇದ್ದೆ. ಇದ್ಯಾಕೋ ನಿಜವಾಗೋಹಾಗಿದೆಯಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆ ದಿಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂತು, ಜನ.

ರಾಮಚಂದ್ರ — ಛೇ, ಇರಲಾರದು.

ಸೀತಮ್ಮ — ಯಾಕೆ ಇರಲಾರದು ಅಂತೀರಿ? ಭತ್ತ ಬಿಡುವಾಗಿದೆಯೆ ಎಂತ ನೋಡೋಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು ರಾಮಣ್ಣನೋರು. ಕೇಳಿ.

ರಾಮಚಂದ್ರ — ಹೌದೇನಿರಿ ರಾಮಣ್ಣ.

ರಾಮಣ್ಣ— ಹೌದು, ಸ್ವಾಮಿ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಅಯ್ಯೋ ವಾಸ, ಆ ಹುಡುಗನ್ನ ಆ ಹುಡುಗೀನ ಕೆಡಿಸು ತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೋಪ.

ಸೀತಮ್ಮ— ಸ್ವಲ್ಪ ಕೋಪವೇ? ಸ್ವಲ್ಪ! ನ್ಯಾಯತಾನೆ, ನಿಮ್ಮದೂ ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಕೋಪ. ನಿಮ್ಮ ಬುಡಕಟ್ಟಿನದೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೋಪ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಸದ್ಯ ನಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನ ಮಾತು ಆಡು. ನನ್ನ ಮಾತೇಕೆ. ಲೋಕಾಭಿರಾಮವಾಗಿ ಮಾತಾಡಿದರೆ ಜಗಲಾ ಇಲ್ಲ. ನೀ ಮಾತಿಗೆ ಮುಂಚೆ ನನ್ನ ಬುಡಕಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದುಬಿಡುತ್ತೀ.

ಸೀತಮ್ಮ— ನೀವು ಸುಮ್ಮನೇ ಇರಿ ಎಂದರೆ; ನಮ್ಮ ಮಂಜೂನ ನೆನೆಸಿ ಕೊಂಡರೆ ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ ಉರಿಯುತ್ತೆ. ಗಿಳಿಯಂತ ಹುಡುಗಿ, ಎಂಥಾ ಗುಣ, ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದುತ್ತೆ, ಎನ್ನೆನು ಕಸೂತಿ ಹಾಕುತ್ತೆ. ಅದನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಂಸಾರಮಾಡೋ ದಕ್ಕೆ ಆ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಪುಣ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಈ ದೊಡ್ಡೋರ ಜಗಳದಲ್ಲಿ ಆ ಹುಡುಗಿ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪೇನು?

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಜನ ಜನಾನ್ನ ನೋಡಿ ನಡಕೋ ಬೇಕು. ಅವಳ ತಂದೆ ತಾಯಿ ನಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನ ಸ್ವಭಾವ ತಿಳುಕೋ ಬೇಡವೆ. ಈಗ ರಾಮಣ್ಣನೋರು ನೋಡು, ಈ ಕೋಪದವರು ಅಂತೀಯಲ್ಲ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಎಷ್ಟು ವರುಷದಿಂದ ಇದಾರೆ.

ಸೀತಮ್ಮ— ರಾಮಣ್ಣನೋರು ಅಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಗಿದಾರೆ ಅಂತ ನಾ ಬಲ್ಲೆ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಹ್ಯಾಗಿದಾರೆ ಅಂತೀ.

ಸೀತಮ್ಮ— ಯಜಮಾನರ ಜೊತೆಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂತಿರುತ್ತಾರೆ. ಎರಡ ನೆಯ ಸಲ ತುಪ್ಪಾ ತಂದರೆ ಯಜಮಾನರು ಬಡಿಸಿಕೊಳ್ಳ ಬಹುದು. ರಾಮಣ್ಣನೋರು ಬೇಡಿ ನನಗೆ ಸಾರಿನ ರುಚಿ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತೆ ಎನ್ನ ಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ತುಪ್ಪ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ಪಲ್ಯಾ ತಂದರೆ ಯಜ

ಮಾನರು ಬಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ರಾಮಣ್ಣ “ಬೇಡಿ ನನಗೆ ಅನ್ನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಹೋಯಿತು” ಎನ್ನಬೇಕು.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ತುಪ್ಪ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಸಾರಿನ ರುಚಿ ಕೆಡೋದೂ ನಿಜ. ಅನ್ನ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಪಲ್ಯ ಬೇಡವೆನ್ನೋದೂ ನಿಜ.

ಸೀತಮ್ಮ— ಅಲ್ಲವೇ. ಆದರೆ ನೋಡಿ ದಿನಾಲೂ ರಾಮಣ್ಣನವರಿಗೇ ಅನ್ನ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತೆ. ಅಲ್ಲವೇ ರಾಮಣ್ಣನವರೆ.

ರಾಮಣ್ಣ— ಅಮ್ಮ ನಾನು ಊಟಮಾಡೋನು. ಈ ಮಾತೆಲ್ಲ ನನಗ್ಯಾಕೆ. ಹ್ಯಾಗೆ ಹಾಕಿದರೂ ಹಾಕಿದ ಪುಣ್ಯ ಅವರದು. ಋಣ ನನ್ನದು.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಅದು ನ್ಯಾಯವಾದ ಮಾತು. ಅದನ್ನೇ ನಾನು ಜನರ ಸ್ವಭಾವ ತಿಳಿದು ನಡೆಯೋದು ಎಂತ ಹೇಳೋದು.

ಸೀತಮ್ಮ— ಏನು ನೀವು ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೀರಿ; ಹೆಣ್ಣುಕೊಟ್ಟವರು ಬೀಗರೊಂದಿಗೆ ರಾಮಣ್ಣನೋರು ಇರೋಹಾಗೆ ಇರೋದ ಕ್ಯಾಗುತ್ತೆಯೆ?

ರಾಮಚಂದ್ರ—ನಿನಗೆ ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೋಪ ಬಂದಿದೆ. ಕೋಪ ಬಂದಿರೋದು ನ್ಯಾಯವೇ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಡ.

ಸೀತಮ್ಮ— ಈ ತಾಳ್ಮೆಗೇನಾಗಬೇಕು. ಆ ಹುಡುಗೀ ಸಂಸಾರ ಉಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ಕಷ್ಟ ಅಷ್ಟೇ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಅದನ್ನೂ ನೋಡೋಣಂತೆ. ಆದರೆ ಸುಮ್ಮನೇ ಮಾತು ಬೇಡ. ನಮ್ಮ ಮಗುವಿನ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬ ಎಂದು?

ಸೀತಮ್ಮ— ಯಾಕೆ? ಮದುವೆ ಮಾತು ಕೇಳಿ ನಿಮಗೆ ಊಟದ ಮೇಲೆ ಆಸೆ ಹೋಯಿತು ಎಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ನಾಳೆ ಆರತಿ ಅಕ್ಕ ತೆ ಮಾಡಿಬಿಡೋದು ತಾನೆ. ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನ್ನ ಕರೆ ನೋಡೋಣ. ಈ ಮಾತು ಎತ್ತೋಣ.

ಸೀತಮ್ಮ — ಓಹೋ, ಅದಕ್ಕೇ? ಆಗಲಿ ಕರೀತೇನೆ. ರಾಮಣ್ಣನೋರೆ ಹ್ಯಾಗಿದ್ದರೂ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ನಾನೂ ಜೊತೆಲಿ ಬರುತ್ತೇನೆ ಇರಿ. ನಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕತ್ತೆಯವರನ್ನು ಅರಿಸಿನ ಕುಂಕುಮಕ್ಕೆ ಕರೀಬೇಕು.

ರಾಮಣ್ಣ — ಆಗಲಮ್ಮ ಬನ್ನಿ ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ.

ಸೀತಮ್ಮ — ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಆಡಿಕೊಂಡ ಮಾತು ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳಬೇಡಿ ರಾಮಣ್ಣ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ.

ರಾಮಣ್ಣ — ನಾನ್ಯಾಕೆ ಹೇಳಲಿ ನನ್ನ ತಾಯಿ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅವರೂ ಅನ್ನು ತಾರೆ ಆ ಮಾತು ಈ ಮಾತು. ಅದನ್ನು ನಿಮಗೆ ಹೇಳು ತೇನೆಯೇ?

ಸೀತಮ್ಮ — ನಮ್ಮನ್ನು ಏನನ್ನು ತಾರೆ ಅವರು?

ರಾಮಚಂದ್ರ — ಆ, ಅದೆಲ್ಲಾ, ಅನ್ಯಾಕುಲ್ಲಿ, ಅವರು ನಿನ್ನ ಏನಂತಾರೆ ಅಂತ ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ನೀನು ಅವರನ್ನು ಅಂದದ್ದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು. ನಾಳೆಗೆ ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಡು.

ಸೀತಮ್ಮ — (ಗಂಧನಿಗೆ ಮಾತ್ರ) ಚಿಕ್ಕತ್ತೇನ ಕರೆಯೋದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಇಬ್ಬರನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ. ಯಾರನ್ನು ಎಂತ ಕೇಳಬೇಡಿ.

ರಾಮಚಂದ್ರ — ಬೇಕಾದವರನ್ನು ಕರಿ. ಜಗಳಾ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಬೇಡ.

(ಹೋಗುವರು.)

ಸ್ಥಾನ ೨

ಸೀತಮ್ಮನ ಮನೆ. ಮಾರನೆಯ ದಿನ. ಮಂಜುಳಾ ಮತ್ತು ಅವಳ ತಾಯಿ ಶಾರದಮ್ಮ ಬರುವರು.

ಶಾರದಮ್ಮ — ಸೀತಮ್ಮ, ಇದ್ದೀಯಾಮ್ಮ ಒಳಗೇ.

ಸೀತಮ್ಮ — (ಒಳಗಿಂದ) ಬಂದೇ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ (ಎಂದು ಬಂದು), ಬಂದಿಯಾ

ಮಂಜಮ್ಮ, ಬಂದಿಯಾ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ, ನೀವು ಬರುತ್ತೀರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದಿದ್ದೆ.

ಶಾರದಮ್ಮ — ಅದ್ಯಾಕೆ ಬರೋದಿಲ್ಲವೇ. ಅಪರೂಪವಾಗಿ ನೀನು ಬಂಗಾರ ದಂತ ಮಗು ಹೆತ್ತು, ಅದಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಅಂತ ಅದೇ ಕೆಲಸವಾಗಿ ಬಂದು ಕರೆದರೆ ನಾನೂ ಮಂಜೂ ಬರೋದು ದೊಡ್ಡದಾಯಿತೆ.

ಸೀತಮ್ಮ — ಅದಲ್ಲ, ನೀನು ಕೇಳಿದೀಯೇನೋ ಎಂತ ಇದ್ದೆ.

ಶಾರದಮ್ಮ — ಏನೇ ಅಮ್ಮ ಅದು, ಏನು ಕೇಳಿದೆ ಅಂತ.

ಸೀತಮ್ಮ — ಮಂಜೂ ಗಂಡನಿಗೆ.....

ಶಾರದಮ್ಮ — ಏನೇ ಅಮ್ಮ ಅದು, ಏನಾಗಿದೆ.

ಮಂಜುಳಾ — ಏನಕ್ಕು ಅದು? ನಮಗೆ ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕು?

ಶಾರದಮ್ಮ — ಕಾಯಿಲೇನೆ ?

ಸೀತಮ್ಮ — ಕಾಯಿಲೆ ಆದರೇನು ವಾಸಿಯಾಗಿರೋದು. ಅಂಥಾದ್ದೇನೂ ಇಲ್ಲ ಸುಖವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಮದುವೆ ಮಾಡುತ್ತಾರಂತೆ.

ಶಾರದಮ್ಮ — ಸರಿ, ಅದನ್ನ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾಲೇ ಇದಾರೆ.

ಸೀತಮ್ಮ — ಇದುವರಿಗಿನ ಹಾಗಲ್ಲ ಆ ಮಾತು ಈಗ. ಮದುವೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತಂತೆ. ಇನ್ನು ಮೂರು ದಿನಕ್ಕೆ ಲಗ್ನ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರಂತೆ.

ಶಾರದಮ್ಮ — ಇದಾಳಲ್ಲ ಆ ಮನೆಗೆ ಆ ಹೆಣ್ಣು ಶನಿ. ಅವಳು ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಗಿಳಿಯಂತ ಮಗೂನ್ನು ತಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಈ ವಾಪಿಗಳ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಯಿತು. ಈಗ ಪೇಚಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮಂಜುಳಾ — ಅವರು ಒಪ್ಪಿದರಂತೇ ಅಕ್ಕಾ ?

ಸೀತಮ್ಮ — ಒಪ್ಪಿದಹಾಗೆಯೇ ಹಸೇಮೇಲೆ ಕೂಡುತ್ತಾನೆಯೇ ?

ಶಾರದಮ್ಮ — ಕೂಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಆ ಹೆಣ್ಣು ಹದ್ದು ಅವನ್ನ ಕೋಳಿಪಿಳ್ಳೇನ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬರೋಹಾಗೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಹಸೇ ಮೇಲೆ ಇಡುತ್ತಾಳೆ. ಅವನೇನು ಗಂಡಸೇ, ಒಂದು ಕೋಳಿ ಪಿಳ್ಳಿಗಿಂತ ಕಡೆ.

ಮಂಜುಳಾ — ಅವ್ರಾ ನೀನು ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಮಾತನಾಡಬೇಡಮ್ಮ.

ಶಾರದಮ್ಮ — ಅಮ್ಮ ನೀನು ನನಗೆ ನಯ ನೀತಿ ಹೇಳಿಕೊಡಮ್ಮ. ನನಗೆ ತಿಳಿಯದಮ್ಮ. ನೀನು ತಿಳಿದೋಳಮ್ಮ. ಸೀತಮ್ಮ ನೋಡಿ ದ್ಯಾಮ್ತ ಈ ಕಾಲದ ಲಕ್ಷಣ.

ಸೀತಮ್ಮ — ಮಂಜೂ, ನಿಮ್ಮಮ್ಮ ನಿನಗಾಗಿ ಅಲ್ಲವೆ ಏನಾದರೂ ಹೇಳೋದು. ಅಂದ ಮಾತಿಗೆ ನೀನು ಅವರ ಪರ ವಹಿಸಿ ಅಮ್ಮನ್ನ ಏನಾದರೂ ಅನ್ನೋದೆ?

ಮಂಜುಳಾ — ಅದಲ್ಲ ಅಕ್ಕ. ಅವರು ಕೋಳಿಪಿಳ್ಳೇ ಆದರೂ ನನಗೆ ಅವರೇ ದೇವರು. ಅವರನ್ನ ಸುಮ್ಮನೆ ಅಮ್ಮ ಏನಾದರೂ ಅನ್ನುತಾಯಿರುತಾಳೆ.

ಶಾರದಮ್ಮ — ಏನೇ ನಾನು ಅಂದದ್ದು? ಅಮ್ಮನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ನಿನ್ನಂತ ಹೆಂಡತೀನ ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೊಬ್ಬಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊತಾನಲ್ಲ ಅಂದೆ. ಏನು ಇದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು?

(ಹೊರಗಡೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಮ್ಮ.)

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇ — ಸೀತಮ್ಮಾ.

ಸೀತಮ್ಮ — ಬನ್ನಿ ಆತ್ತಿ (ಎಂದು ಕೂಗಿ ಶಾರದಮ್ಮ ಮಂಜುಳಾ ಇವರಿಗೆ) ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂತ ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ಮರೆತೆ. ಒಳಗೆ ಇರಿ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ; ನಾನು ಕರೆದಾಗ ಬನ್ನಿ (ಎಂದು ಒಳಗೆ ಕಳುಹಿಸುವಳು. ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಮ್ಮ ಬರುವಳು. ಅವರನ್ನು ಕುಂತು) ನೀವು ಬಂದದ್ದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ಅತ್ತೇ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇ — ಇನ್ನು ನೆಂಟರು ಎಂದರೆ ಬರಬೇಕಮ್ಮ, ಇನ್ನೇನು

ಮಾಡುವುದು. ಆದರೂ ನಿಮ್ಮ ಮನೆ ಬಹುದೂರವನ್ನು. ನಿನ್ನ ಗಂಡ ಇಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಮನೆಮಾಡಿದ ಈ ಗವೀಪುರದ ಮೂಲೆಲಿ.

ಸೀತಮ್ಮ — ಇದು ಬಡವರ ಬಾಗ, ನಿಮ್ಮ ಹಾಗೆ ಪುಣ್ಯವಂತರಾದರೆ ಬಸವನಗುಡಿ ಶಂಕರಪುರ ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದು.

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇ — ಪುಣ್ಯವಂತರ ಮಾತೇನು ಹೇಳು. ದುಡ್ಡೇನೋ ಕೈತುಂಬ ಬರುತ್ತೆ. ಆದರೆ ಮೈತುಂಬ ಖರ್ಚು.

ಸೀತಮ್ಮ — ಅದೂ ನಿಜ ಅನ್ನಿ. ಕಿವಿಲಿ ವಜ್ರದ ಓಲೆ, ನಡುವಿನಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರದ ಡಾಬು, ತೋಳಿನಲ್ಲಿ ಹರಳು ಹಾಕಿರೋ ಬಾಬೇ ಬಂದು, ಅಂದರೆ ಮೈತುಂಬ ಖರ್ಚೇ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇ — ಇದ್ಯಾಕೆ ಇನ್ನೂ ಯಾರೂ ಬಂದಿಲ್ಲ?

ಸೀತಮ್ಮ — ನಾನು ಶಾನೇ ಜನಾನ ಕರೆಯಲಿಲ್ಲ ಅತ್ತೇ. ನಿನ್ನೆ ರಾಮಣ್ಣ ನವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಕೇಳಿದೆ. ನನಗೆ ಏನೂ ಬೇಕಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇ — ಯಾವ ಮಾತು.

ಸೀತಮ್ಮ — ನೀವು ಮಂಜೂ ಗಂಡನಿಗೆ ಎರಡನೇ ಮದುವೆ ಮಾಡು ತ್ತೀರಿ ಎಂತ ಹೇಳಿದರು.

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇ — ನಿಜವಾಗಿ, ಅದು ಇನ್ನು ಮೂರುವಿನಕ್ಕೆ ಎಂತ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ನೀ ಬರಲೇಬೇಕಮ್ಮ. ಇಲ್ಲೇ ಹತ್ತಿರ. ಹುಡುಗಿ ಹ್ಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುತೀಯೆ. ಚಿನ್ನದ ಪ್ರತಿಮೆ ಹಾಗಿದೆ.

ಶಾರದಮ್ಮ — (ಒಳಗಡೆ) ನಮ್ಮ ಹುಡುಗಿ ಏನಾಗಿದೆ. ಹಳಸಿದೆಯೇನೋ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇ — ಯಾರು ಸೀತಮ್ಮ ಒಳಗಡೆ ಮಾತನಾಡೋ ಹಾಗಿದೆ.

ಸೀತಮ್ಮ — ನಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಅತ್ತೆ. ಅದಿರಲಿ, ಮಂಜೂನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿರಬೇಕು. ಅವಳನ್ನ ಯಾಕೆ ಬಿಡುತ್ತೀರಿ ಅತ್ತೆ. ಅವಳು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೇ ಹುಡುಗಿ. ನೀವು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೇಳು ತ್ತಾಳೆ. ಅವಳನ್ನು ಬಿಡೋದೇ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇ— ಅಮ್ಮ, ನಿನಗೇನು ತಿಳೀತ್ತೆ ಈ ಮಾತು. ನಾನು ಅತ್ತೆ, ಅವಳು ಸೊಸೆ, ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಅವರಮ್ಮ ಅವಳನ್ನು ತನ್ನ ಮನೆಲಿ ಮುಸುರೇ ತಿಕ್ಕೋಕೆ ಎಂತ ಹತ್ತರು. ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಸಂಸಾರ ಮಾಡೋಕೆ ಏಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಯಾರು. ನಾವು ಸಂಸಾರವೊಂದಿಗರ ಮಗಳನ್ನು ಕರೆತರುತ್ತೇವೆ. ವಯಸ್ಸಾದ ಹುಡುಗ ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಇರೋದನ್ನು ಎಷ್ಟು ದಿನ ನೋಡಲಿ.

ಶಾರದಮ್ಮ— (ಒಳಗೆ ಮಂಜುಳೆಗೆ) ಬಿಡೇ ಇರಲಿ (ಎಂದು ರಭಸದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದು) ಹುಡುಗ ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಇರೋದನ್ನು ನೋಡಲಾರ ದೇನೆ ಅಲ್ಲವೇನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಮಗೂನ್ನು ಕರಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದರೆ ನೀವು ಬೇಡ ಅಂದದ್ದು. ನಮ್ಮ ಮನೆ ಮುಸುರೇ ತಿಕ್ಕೋದು ಬೇಡ. ನಿಮ್ಮ ಮನೆ ಮುಸುರೇನೆ ತಿಕ್ಕಲಿ ಎಂತ ಹತ್ತು ಸಲ ಹೇಳಿದೆವಲ್ಲ. ಯಾಕೆ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ ನೀವು? ನಾವು ಬೇಡಿದಹಾಗೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಜಂಭ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಆಗ ಮಾಡಿದ ಸಂಬಂಧ ಈಗ ಯಾಕೆ ಬೇಡವಾಯಿತು.

ಸೀತಮ್ಮ— ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ, ಏನು ಮಾತು ಇದು. ನಿಮಗೆ ಹೀಗೆ ಮಾತಾ ದೀತು ಎಂತಲೇ ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬೇರೆಯಿರಿ ಎಂತ ಮಾಡಿದೆ. ನೀ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀಯಲ್ಲ. ನಾ ಏನು ಮಾಡಲಿ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇ— ಯಾರು, ನಮ್ಮ ಬೀಗತಿಯೇನಮ್ಮ. ಅಯ್ಯೋ ನಮ್ಮಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಬೀದಿಲಿ ನಿಲೊಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಕೈಲಿ ಏನಾ ದೀತು. ನನಗೆ ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆಲಿ ಮಾತನಾಡೋಕೇ ಶಕ್ತಿ ಯಿಲ್ಲ. ಏನೋ ಆಗ ಸಂಬಂಧ ಮಾಡಿದೆವು. ಚೆನ್ನಾಗೇ ಯಿತ್ತು. ಆಮೇಲೆ ನಿಮಗೆ ಬೇಡವಾಯಿತು. ನಾವೇನು ಮಾಡೋಣ?

ಶಾರದಮ್ಮ— ನೀವೇನು ಮಾಡುವುದು? ಎರಡನೇ ಮದುವೆ ಮಾಡು ವುದು. ಒಂದು ಚಿನ್ನದ ಪ್ರತಿಮೇನ ಮಗನಿಗೆ ತಂದು

ಬಾಳಿಸದೆ ಅವರಮ್ಮನ ಮನೇಲಿ ಬಿಟ್ಟದ್ದಾಯಿತು. ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಈಗ ತಂದು ಇಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೇ ಬಾಳಿಸಿ ಬೆಳಗಿ ಕೊಂಡ ದಿನದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನೂ ಅವರಮ್ಮನ ಮನೇಲಿ ಬಿಡೋದು. ಆಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ಚಿನ್ನದ ಪ್ರತಿಮೆ.....

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇ— ಇನ್ನೊಂದು ಚಿನ್ನದ ಪ್ರತಿಮೆ ಮಾತು ಈಗ ಸದ್ಯ ಇಲ್ಲಮ್ಮ. ಏನೋ ನಮ್ಮ ಹುಡುಗನ ಹಣೇಲಿ ಅದೂ ಬರೆದಿದೆಯೇನೋ? ನಾ ಕಂಡೆನೆ? ಹೊಸ ಬೀಗರೂ ನಿಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯದವರೇ ಆಗಿ ಮಗಳನ್ನು ಮನೇಲೇಯಿರಿಸಿಕೋ ತೇವೆ ಎಂದರೆ ಏನು ಮಾಡೋಣ. ಇನ್ನೊಂದು ಮದುವೆ ನೋ ಮಾಡೋದು.

ಶಾರದಮ್ಮ— ನೀವು ಹಣವಂತರು ನಿಮಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡೋದು ಸುಲಭವಾಯಿತಮ್ಮ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕರುಳು ಕೊಯ್ದು ನಿಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕೆ ನಾವು ಪೇಚಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇ— ಕರುಳುಕೊಯ್ಯೋಕೆ ಬೇರೆ ಜನ ಇದಾರೆ ಎಂತ ಇದ್ದೆ ನಮ್ಮ. ನೀವು ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡೋರು ಅಂತ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಸೀತಮ್ಮ ನನಗೆ ಕೆಲಸ ಇದೇಮ್ಮ, ನಾ ಹೋಗಬೇಕು. ಅರಿಸಿನ ಕುಂಕುಮ ಕೊಡು ನಾ ಹೊರಡುತ್ತೇನೆ. ಬೀಗಿತಿ ವರಿಸೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಎಂತ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದೆನೇನಮ್ಮ.

ಸೀತಮ್ಮ— ಅತ್ತೇ, ನೀವು ಕೋಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ಮಂಜೂನ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನ್ನು ಅರಿಸಿನ ಕುಂಕುಮಕ್ಕೆ ಕರೆದಿದ್ದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತು ಆಗುತ್ತೆ ಅಂತ ಅಂದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಂಜೂ ಬಂದಿದಾಳೆ. ಅವಳನ್ನು ಒಂದು ಸಲ ನೋಡಬಾರದೆ? ಮಂಜೂ, ಒಂದು ಆತ್ತೆಯವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡು.

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇ— ಇದೇನು ಸೀತಮ್ಮ, ಇಷ್ಟು ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ

ಹುಡುಗಿ ಒಳಗೇ ಕೂತಿದಾಳೆಯೇ? ನಾನು ಬಂದು ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಯಾಯಿತು. ಅವರಮ್ಮ ನನಗೆ ಸಹಸ್ರನಾಮ ಅರ್ಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದಾರೆ. ಆದರೂ ಬಂದ್ಯಾ ಅಂತ ಕೇಳದ ಹಾಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುತ್ತಾರೆಯೇ? ಅತ್ತೆಯಾ ದೋಳು ಒಂದಿದಾಳೆ ಎಂತ ಸಂತೋಷಾನೇ ಬೇಡವೆ? ಹೀಗೆಲ್ಲಾದರೂ ಉಂಟೆ?

ಸೀತಮ್ಮ — ತಿಳಿಯದ ಹುಡುಗಿ, ಅತ್ತೆ, ಪಾಪ. (ಮಂಜುಳಾ ಬಂದು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವಳು.)

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇ — ಎಲ್ಲಾದರೂ ಸುಖವಾಗಿರಮ್ಮ.

ಶಾರದಮ್ಮ — ಅದೂ ನಿಜ ಅನ್ನಿ, ಎಲ್ಲೆಯಾದರೂ ಸುಖವಾಗಿರು. ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಬರಬೇಡ. (ಸೀತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಮ್ಮನಿಗೆ ಅರಿಸಿದ ಕುಂಕುಮ ಕೊಡುವಳು.)

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇ — ನಾ ಬರುತ್ತೇನೆ ಸೀತಮ್ಮ. ಮಗು ಹಸೆಯಮೇಲೆ ಕೂಡೋದನ್ನ ನೋಡೋಣ ಎಂದಿದ್ದೆ. ಇಲ್ಲವಾಯಿತು. ಎಲ್ಲಿ ಕೂಸು?

ಸೀತಮ್ಮ — ನಿದ್ದೆಹೋಗುತ್ತಾಯಿದೆ ಅತ್ತೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇ — ನಿಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಇಷ್ಟು ಕೂಗಾಡಿದರೂ ಏಳಲಿಲ್ಲವೆ ಅದು? ಧ್ವನಿ ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿದೆ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ (ಎಂದು ಹೊರಡುತ್ತಾ) ಮದುವೆಗೆ ಬರಬೇಡ ಇರಬೇಡಮ್ಮ, ಇಲ್ಲೇ ಹತ್ತರ (ಎಂದು ಹೋಗುವಳು).

ಶಾರದಮ್ಮ — ಏನು ಅಹಂಕಾರ, ಏನು ಅಟ್ಟಹಾಸ.

ಸೀತಮ್ಮ — ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಸಾಸೇನೋ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂತ ಇದ್ದರೆ ನೀನು ಏನೋ ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟೆ. ಹೋಗಲಿ ಬಿಡು. ಅವರು ಮೊದಲೇ ಕೋಪವಾಗಿದಾರೆ; ಹಠದ ಜನ; ಉಪಾಯವಾಗಿ ಸಮಾಧಾನಮಾಡೋದು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೂ ರೇಗಿಸೋಕೇ ಹೋಗು ತೀಯಲ್ಲ, ನಿನಗೇನು ಹೇಳೋದು. ಒಳ್ಳೆದಾಯಿತು,

ನೀನು ಇನ್ನು ಮೇಲಾದರೂ ಸುಮ್ಮನಿರು. ಮಂಜುಳಾನ ಅವರ ಮನೆಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಅವಳ ಬಾಗಕ್ಕೆ ಇನ್ನಾರೂ ಬರದಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನೀನು ಸುಮ್ಮನೇ ಇದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡೋದು ಎಂತ ಯೋಚಿಸಿಯೇನು.

ಶಾರದಮ್ಮ — ಹೌದೇ ಅಮ್ಮ, ಹೆತ್ತವಳಿಗೆ ನನಗೆ ಮಂಜುಳಾಮೇಲೆ ಕನಿಕರಯಿಲ್ಲ, ಇನ್ನೆಲ್ಲರಿಗೂ ಇದೆ.

ಸೀತಮ್ಮ — ನೋಡಿದ್ಯಾ, ನನ್ನಮೇಲೂ ಕೋಪ ನಿನಗೆ. ಇಕೋ ನೋಡು, ಮಂಜುಳಾನ ಇಲ್ಲಿ ಬಿಡು ಇಂದು ನಾಳೆ. ನಾನು ಏನಾದರೂ ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನೀನು ಮನೆಗೆ ಹೋಗು. ಸಮಾಧಾನಮಾಡಿಕೊ.

ಶಾರದಮ್ಮ — ಹಾಗೇ ಮಾಡಮ್ಮ. ನೀನು ಬಾಣೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀಯೋ ನೋಡು (ಅಂಸಿನ ಕುಂಕುಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು) ಮಂಜಮ್ಮ ನೀನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರು ಈ ಹೊತ್ತು ನಾಳೆ. ನಾನು ಒರಲೇ ಸೀತಮ್ಮ (ಹೊರಡುವರು).

ಸೀತಮ್ಮ — ಹೋಗಿ ಬಾ ಬಿಕ್ಕಮ್ಮ (ಮಂಜುಳೆಗೆ) ಮಂಜೂ ಬಾ ಇದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಉಪಾಯಮಾಡಬೇಕು. ನಾನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೇಳಬೇಕು ನೀನು. ನೀನು ನಾಚಿಗೀಚಿಕೊಂಡು ಯಿದ್ದರೆ ನಾಕಾಣೆ. ನಿನ್ನದೇ ತಪ್ಪು. ನಾಳೆ ನಿಮ್ಮ ಯಜಮಾನನೇ ಕರೆಸುತ್ತೇನೆ. ಆ ಕೋಳೀಪಿಳ್ಳೆ ದಾವೋದರ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ನೋಡೋಣ.

ಮಂಜುಳಾ — ಇದೇನಕ್ಕಾ ನೀನೂ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತೀಯೆ ?

ಸೀತಮ್ಮ — ಒಹೂ ಹೂ ಗಂಡ ಎಂದರೆ ಎಷ್ಟು ಮಮತೆಯೆ ನಿನಗೆ ! ಒಂದು ದಿನ ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಒಂದು ದಿನ ನಿನ್ನ ಬೈದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಗಂಡ, ಗಂಡ ! ಬಹಳ ಕಂಡೋಳು ಇವಳು. (ಎಂದು ಹೋಗುವರು.)

ಸ್ಥಾನ ೩

ಮಾರನೆಯ ದಿನ. ಸೀತಮ್ಮನ ಮನೆ. ಸೀತಮ್ಮ, ಅವಳ ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ.

ಸೀತಮ್ಮ— ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಫಿ ತಕ್ಕೋ ಲಚ್ಚೇ.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— ನನಗೆ ಬೇಡ ಅಕ್ಕ.

ಸೀತಮ್ಮ— ಏನಾಶ್ಚರ್ಯ, ಕಾಫಿ ಬೇಡ ಅಂತೀ. ಏನು ಬಹಳ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೀಯಲ್ಲ.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— ನೀನು ಲಗ್ನಪತ್ರಿಕೆ ನೋಡಿದೆಯಾ ಅಕ್ಕ.

ಸೀತಮ್ಮ— ಇಲ್ಲ, ಯಾಕೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— ಹುಡುಗಿ ಯಾರು ಗೊತ್ತೆ.

ಸೀತಮ್ಮ— ಯಾರು ಎಂದೆ, ಅವರು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದರು. ಬಹಳ ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದರು ಎಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— ವಿಮಲಾ, ಅಕ್ಕ.

ಸೀತಮ್ಮ— ಹಾಗುಂಟೇನೋ?

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— ಈ ಲಗ್ನಪತ್ರಿಕೆ ನೋಡು (ಕೊಡುವನು).

ಸೀತಮ್ಮ— (ಓದಿ ನೋಡಿ) ಚೆನ್ನಾಯಿತಪ್ಪ.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— ನೀನು ಇನ್ನೇನೂ ಹೇಳೋದಿಲ್ಲವೇನಕ್ಕ.

ಸೀತಮ್ಮ— ಇನ್ನೇನು ಹೇಳಲಿ.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— ಅಕ್ಕಾ ವಿಮಲಾಳ ನಾನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ಬಲ್ಲೆ.

ಸೀತಮ್ಮ— ಪ್ರೀತಿಸುವುದು ಎಂದರೆ ಏನೋ?

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— ನೀನು ಹಾಗೇ ಹೇಳುತ್ತಾಯಿರು ತಿಳಿಯುತ್ತೆ. ಈ ಮದುವೆ ಆಗಲಿ. ಆಮೇಲೆ ನಾನು ಅವಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸೋದು ಎಂದರೆ ಏನು ಎಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ.

ಸೀತಮ್ಮ — ಈಗಿನ ಹುಡುಗರು ನೀವೆಲ್ಲಾ ಈ ಸಿನೀಮಾ ತರಹದ ಮಾತೇ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ — ನಿನಗೆ ಇದು ಹಾಸ್ಯದ ಸಮಾಚಾರವಾಯಿತು. ನಾನು ಹೊರಡುತ್ತೇನೆ ಅಕ್ಕಾ (ಹೊರಡಲು ದುಕ್ಕನಾಗುವನು).

ಸೀತಮ್ಮ — ಅಯ್ಯೋ ಇರು ಲಚ್ಚೇ. ಅವಸರಪಟ್ಟರೆ ಹ್ಯಾಗಾಗುತ್ತೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ — ಭಾವ ಬಂದರು, ನಾನು ಇನ್ನು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ.

(ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯ ಬರುವನು.)

ಸೀತಮ್ಮ — ಅವರು ಬಂದರೆ ನೀನು ಯಾಕೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಅವರನ್ನೂ ಕೇಳೋಣ ಇರು. ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ.

ರಾಮಚಂದ್ರ — ಏನು ಸಮಾಚಾರ.

ಸೀತಮ್ಮ — ನಿಮ್ಮ ಪುಟ್ಟಮ್ಮಗೆ ಕೊಡೋ ಹುಡುಗಿ ಆ ವಿಮಲಾ ಅಂತೆ.

ರಾಮಚಂದ್ರ — ಯಾರು ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯನೋರ ಮಗಳು ಅಂದರಲ್ಲ, ಆದಿನ ಇಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಾಡಿತಲ್ಲ, ಆ ಹುಡುಗಿಯೆ?

ಸೀತಮ್ಮ — ಎಷ್ಟು ಜ್ಞಾಪಕ ನಿಮ್ಮದು, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಎಂದರೆ. ಹೌದು, ಅದೇ ಹುಡುಗಿ.

ರಾಮಚಂದ್ರ — ಸಂತೋಷ.

ಸೀತಮ್ಮ — ಲಚ್ಚೇ ಆ ಹುಡುಗೀನ ಆ ಹೊತ್ತು ನೋಡಿದ. ಆಗಲೇ ನನಗೆ ಹೇಳಿದ, ಅಕ್ಕಾ ನಾನು ಈ ಹುಡುಗಿನೇ ಮದುವೆ ಆಗುತ್ತೇನೆ ಎಂತ. ಆಮೇಲೂ ನೋಡಿದಾನೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಇಷ್ಟವೇ ಇವನ್ನ ಮದುವೆ ಆಗೋಕೆ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಅಪ್ಪ ನಿಗೆ ಬರೆದು ಸಂಬಂಧ ಮಾತನಾಡು ಎಂತ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂತ ಇದ್ದೆ. ಮಧ್ಯೆ ಹೀಗಾಯಿತು.

ರಾಮಚಂದ್ರ — ಲಚ್ಚೇಗೇನು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಏನು ಮಾಡೋದು ಎಂತ ಯೋಚನೆ. ಬಿ.ಎ. ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿದಾನೆ. ಕಾಸಿಗೊಂದು

ಕೊಸರಿಗೆರಡು ಹೆಣ್ಣು ಸಿಕ್ಕುತ್ತೆ. ಈ ಹುಡುಗಿ ಅಲ್ಲ ದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹುಡುಗಿಯಾಯಿತು.

ಸೀತಮ್ಮ — ಅವನಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹುಡುಗಿ ಆದರೆ ಆಗೋದಿಲ್ಲವಂತೆ. ನೀವೆಲ್ಲಾ ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯ ನಾವಲು ಒದಿ ಕಲಿತಿರಿ ಪ್ರೀತಿ ಸೋದನ್ನ. ಬಹಳ ದಿನ ನಿಮಗೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೋಪ. ಬಂಗಾಳೀ ಹುಡುಗಿಯರ ಹಾಗೆ ನಾಸು ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ ನಡಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಅಂತ. ಈಚೆಗೆ ತಿಳುಕೊಂಡಿರಿ, ಒಳ್ಳೇ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಹುಡುಗಿ ಯಾವ ಬಂಗಾಳೀ ಹುಡುಗಿಗೂ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ ಅನ್ನೋದನ್ನ. ಈಗಿನ ಹುಡುಗರು ಪ್ರೀತಿನ ಸಿನೀಮಾದಿಂದ ಕಲಿತಾಯಿದಾರೆ.

ರಾಮಚಂದ್ರ — ಸಿನೀಮಾದಿಂದ ಪ್ರೀತಿ ಕಲಿತೋರು ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ತಪ್ಪಿದರೆ ಹತ್ತು ಹೆಣ್ಣುಯಿದೆ ಎಂತ ಕಲೇದೇ ಇರು ತಾರೆಯೆ?

ಸೀತಮ್ಮ — ಹಾಗನ್ನೋದು ಒಂದು ಬಾತಿ. ಇನ್ನೊಂದು ಜಾತಿ ಪಿಸ್ತೂಲು ತಕ್ಕೊಂಡು, ಹೆಣ್ಣನ್ನ ಅಪ್ಪ ಗಂಡನ್ನ ಹೊಡಿ ಯೋದು. ಲಚ್ಚೀ ಹೋಗಿ ಮದುವೆ ದಿಸ.....

ರಾಮಚಂದ್ರ — ಊಂ.

ಸೀತಮ್ಮ — ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಎದುರಿಗೆ....

ರಾಮಚಂದ್ರ — ಊಂ.

ಸೀತಮ್ಮ — ಪುಟ್ಟು ಮೇಲೆ ವಿಮಲಾ ಮೇಲೆ....

ರಾಮಚಂದ್ರ — ಊಂ. ಎಸು ಪುಟ್ಟು ಮೇಲೆ ವಿಮಲಾ ಮೇಲೆ?

ಸೀತಮ್ಮ — ಪಟಾಕಿ ಹಾರಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ ಏನುಮಾಡೋದು.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ — (ಎದ್ದು) ಅಕ್ಕಾ ನಾನು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಅಕ್ಕಾ.

ಸೀತಮ್ಮ — ಇರು ಲಚ್ಚೀ ನಾನು ತಮಾಷೆಗೆ ಹೇಳಿದೆ. (ಗಂಡನನ್ನು ಕುರಿತು) ಇಕ್ಕೋ ನೋಡಿ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಈ ಮದುವೆ

ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಹಟದಮೇಲೆ ಮಾಡಿದಾರೆ ಈ ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂತ. ಮಂಜುಳಾ ರತ್ನದಂತ ಹುಡುಗಿ. ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಶಿಖರದ ಹಾಗೆ ಇರುತ್ತಾಳೆ. ಅವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಬೇರೆ ಹುಡುಗೀನ ತರೋಕೆ ಸಂತಿದಾರೆ. ಹುಡುಗನ ಸಂಸಾರ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತೆ. ಮುಂದಕ್ಕೆ ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಡತೀರ ಸಂಗಡ ಯೇಗೋದು ಅವನಲ್ಲವೆ. ಇದಕ್ಕೇ ಈ ಎರಡನೇ ಮದುವೆ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ಈ ವಿಮಲಾ ಅನ್ನೋ ಹುಡುಗೀ ಬೇರೆ ಲಜ್ಜೀನ ಮದುವೆ ಯಾಗಬೇಕು ಎಂತಯಿದಾಳೆ. ಲಜ್ಜೆಗೆ ಅವಳ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟ. ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ನೀವು ಈ ಮದುವೆ ತಪ್ಪಿಸ ಬೇಕು.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಮನಸ್ಸುಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಅವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸೋಕೆ ನಾನು ಹೋಗಲಿ? ಅದು ನನ್ನಿಂದ ಆಗೋ ಕೆಲಸವಲ್ಲ.

ಸೀತಮ್ಮ— ಹೋಗಲಿ ನೀವು ಪುಟ್ಟವನ ಈಹೊತ್ತು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರ ಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ. ಅವನೊಂದಿಗೇ ಮಾತನಾಡೋಣ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಇದು ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನಿಗೆ ತಿಳಿದರೆ ಏನಂತಾಳೆ.

ಸೀತಮ್ಮ— ತಪ್ಪು ನನ್ನಮೇಲೆ ಹಾಕಿ. ಅವನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಾಫಿಗೆ ಬರೋಹಾಗೆ ಮಾಡಿ. ಅವನು ಇನ್ನೊಂದು ಮದುವೆ ಯಾಗಬಾರದ್ದಕ್ಕೆ ಅವನಿಗೆ ಕಾರಣ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ನೀನು ಏನು ತೋರಿಸುತ್ತಿ.

ಸೀತಮ್ಮ— ಸೊಗಸಾದ ಕಾರಣ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಂಜುಳಾನ ಅವನೆದುರಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಯಾಕೆ ಅವನು ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿಲ್ಲವೆ?

ಸೀತಮ್ಮ— ಒಂದು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ನೋಡಿದ್ದ. ಈಗಿನ ಮಂಜುಳಾನ ಅವನು ನೋಡಿಲ್ಲ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಆಗಲಿ ಕರೆತರುತ್ತೇನೆ.

ಸೀತಮ್ಮ — ಲಚ್ಚೀ ನೀನೂ ಕಾಫೀಗೆ ಬಾ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ — ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಕಾಫೀಗೆ ನಾನೆಲ್ಲಿ ಬರಲಿ ಅಕ್ಕಾ. ಈಗ ಕೊಡು ತೇನೆಯೆಂದೆಯಲ್ಲ ಆ ಕಾಫಿ ಎಲ್ಲಿ ? ತಕ್ಕೋ ಎಂದೆ ಕೊಡಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಸೀತಮ್ಮ — ಸಿನೀವಾದ ಪ್ರೀತಕ ನೀನು, ಕೊಡತೇನಪ್ಪ ಎಂದರೆ ಬೇಡ ಎಂದಿ. ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ.

ರಾಮಚಂದ್ರ — ವಿಮಲಾ ತನಗೇ ಆಗುತ್ತಾಳೆ ಎಂತ ಪ್ರೀತಕನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತಲ್ಲ. ಈಗ ತಕ್ಕೋತಾನೆ. ಕಾಫಿ ತಾ, ನನಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೊಡು.

ಸೀತಮ್ಮ — ತಂದೆ, ಒಳಗೆ ಕೂತುಕೊಳ್ಳಿ. ನೀನೂ ಇರು ಲಚ್ಚೀ ನಿಮ್ಮ ಭಾವನವರ ಕೂಡ. ಬಂದೆ.

ಸ್ಥಾನ ೪

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ. ಸೀತಮ್ಮನ ಮನೆ. ಸೀತಮ್ಮ, ರಾಮಚಂದ್ರ.

ರಾಮಚಂದ್ರ — ಏನು ಬಹಳ ನಡೀತಾಯಿರೋ ಹಾಗಿದೆ ಕಾಫಿ ಏರ್ಪಾಡು.

ಸೀತಮ್ಮ — ನೋಡಿ; ಜಿಲ್ಲೇಬಿ ಮಾಡಿಸಿದೇನೆ, ಪಕ್ಕೋಡಾ ಮಾಡಿಸಿದೇನೆ; ಕಾಫೀಗೆ ಹಾಲು ನೀರು ಕಾದು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ರಾಮಚಂದ್ರ — ಅವನೂ ಬರೋ ಹೊತ್ತಾಯಿತು.

(ಫುಟ್ಟಿ ಬರುವನು.)

ಫುಟ್ಟು — (ಹೊರಗಿಂದ) ರಾಮೂ

ರಾಮಚಂದ್ರ — ಬಾರಯ್ಯ, ಏನು ಬಹಳ ಠೀಕಾಗಿ ಗಂಟೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿ.

ಫುಟ್ಟು — ಮತ್ತೆ ತಿಂಡಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದರೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ

ಬರಲಾರೆನೆ. ಓಹೋ, ಏನು ಅತ್ತಿಗೆ, ಬಹಳ ಕರಿಯೋ ವಾಸನೆ ಬರುತಾಯಿದೆ.

ಸೀತಮ್ಮ— ಗಂಡ ಬರುತಾನೆ ಎಂದರೆ ಒಳ್ಳೆ ತಿಂಡಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಫಟ್ಟು— ಯಾಕೆ, ರಾಮು ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದ? ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದೆ ರಾಮು? ನನಗೆ ತಿಳಿಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ.

ಸೀತಮ್ಮ— ಅವರು ಅಲ್ಲ ನೀನು ಬರುತ್ತೀ ಎಂತ.

ಫಟ್ಟು— ಗಂಡ ಬರುತಾನೆ ಎಂತಲೆ?

ಸೀತಮ್ಮ— ಯಾಕೆ, ನೀವು ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೆ, ಮಂಜು ಈಗ ನಮ್ಮ ಜತೇಲಿ ಯಿದಾಳೆ ಎಂತ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಹೇಳಿದೆನಲ್ಲ. ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೆ ಫಟ್ಟು?

ಫಟ್ಟು— ಹೇಳಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಇ-ದಾ-ಳೆ-ಯೇನು?

ರಾಮಚಂದ್ರ—ನಾ ಹೇಳೋಕೆ ಮರತೇ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ. ಅದನ್ನ ಹೇಳಿ ಹಾಗೇ ಕಾಫೀಗೆ ಕರೆಯಬೇಕು ಅಂತ ಹೊರಟೆ. ಮುಖ್ಯ ವಾದ ವಿಷಯ ಮಾತ್ರ ಜ್ಞಾಪಕ ಇತ್ತು. ಮಿಕ್ಕದ್ದು ಮರೆತುಹೋಯಿತು.

ಸೀತಮ್ಮ— ಬನ್ನಿ, ಒಳಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ (ಒಳಗೆ ಹೋಗುವರು).

ರಾಮಚಂದ್ರ—ನಮಗೆ ಜಾಗ್ರತೆ ಕಾಫಿ ಕೊಡಿ. ನಾನು ಮೋಗಬೇಕು.

ಫಟ್ಟು— ಇದೇನು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದು ನೀನು ಹೊರಟುಹೋದರೆ?

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಕರೆಯುವಾಗ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮನೇಲೇ ಇರುತ್ತೇನೆ ಎಂತ ಯಿದ್ದೆ. ನಿನಗೆ ಹೇಳಿ ಬರುತಾಯಿರಬೇಕಾದರೆ ಆ ನಮ್ಮ ಗೃಹ್ಯಯಿದಾನಲ್ಲ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸ್ವಲ್ಪ ಆಫೀಸಿಗೆ ಬನ್ನಿ, ಆ ಕೇಸಿನ ವಿಚಾರ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತನಾಡೋಣ ಎಂದ. ಸಂಬಳ ಕೊಡೋನು. ಹೋಗಬೇಕು.

ಫಟ್ಟು— ಛೇ, ಅನ್ಯಾಯ. ಶನಿವಾರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಆಫೀಸಿಗೆ ಬಾ ಅನ್ನುವದು. ಕೂತುಕೊಳ್ಳಿ ಅತ್ತಿಗೆ.

ಸೀತಮ್ಮ — (ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು) ನಮ್ಮ ಮಂಜು ಸೋಡಿ, ಅತ್ತೇಮನೆಲಿ ಇದ್ದದ್ದೆಲ್ಲ ಹದಿನೈದು ದಿನ. ಗಂಡ ನಿಗೆ ಯಾವ ತಿಂಡಿ ಕಂಡರೆಯಿಷ್ಟು, ಅದು ಹ್ಯಾಗೆಯಿರಬೇಕು ಅಂತ ಎಲ್ಲಾ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದಾಳೆ. ಈಗ ತರೋ ತಿಂಡಿಯೆಲ್ಲ ಅವಳೇ ಮಾಡಿದ್ದು. ಪುಟ್ಟೊಗೆ ಹೇಗೆ ಯಿರಬೇಕೋ ಹಾಗೆ ತಾನೇ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದಳು; ಮಾಡಮ್ಮ ಎಂದೆ.

ರಾಮಚಂದ್ರ — ಹಾಗಾದರೆ ಅವಳು ನಿನ್ನ ಹಾಗಲ್ಲ.

ಪುಟ್ಟು — ಯಾಕೆ ರಾಮು, ಅತ್ತಿಗೆ ನಿನಗೆ ಕಾಫಿ ಮಾಡಿಕೊಡೋ ದಿಲ್ಲವೆ?

ರಾಮಚಂದ್ರ — ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ ಎಂದರೆ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಲ್ಲ.

ಸೀತಮ್ಮ — ನಿಮಗೆ ನಾನು ಹೇಳೋವೆ ಶ್ರದ್ಧೆ ಮಾತು. ಆದರೆ ತಿಂಡಿ ತರಬೇಕು. ಬಿಡುವಿಲ್ಲ.

(ಎಂದು ಒಳಗೆ ಹೋಗಲು ಯಶಸ್ವಿ ಸುಮಳು.)

ರಾಮಚಂದ್ರ — ತಿಂಡಿ ಮಾಡಿದೋರೇ ಆದನ್ನು ತರಬೇಕು. ನೀನು ಯಾಕೆ ಹೋಗುತ್ತೀ ಕೂತುಕೊ.

ಸೀತಮ್ಮ — ಏನು ಮಂಜೂನೇ ತಿಂಡಿ ತರಬೇಕು ಅಂತೀರಾ.

ರಾಮಚಂದ್ರ — ಹೌದು. ಅಲ್ಲವೇ ಪುಟ್ಟು.

ಪುಟ್ಟು — (ಸ್ವಲ್ಪ ನಗುತ್ತಾ) ಹೌದು.

ಸೀತಮ್ಮ — ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ ಪ್ರಸ್ತವಾಗದ ಹುಡುಗಿ ಗಂಡನೆದುರಿಗೆ ಬರೋದು ಉಂಟೆ.

ಪುಟ್ಟು — ಯಾಕತ್ತಿಗೆ, ಬಂದರೇನು. ನಾನು ಈ ಹಗಲು ಹೊತ್ತಿ ನಲ್ಲೇ ಅವಳನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಅಂತಲೆ?

ಸೀತಮ್ಮ — ನಿಮ್ಮಯಿಷ್ಟು, ಅವಳಯಿಷ್ಟು, ಮಂಜೂ ಕಾಫಿ ತಿಂಡಿ ನೀನೇ

ತರಬೇಕಂತೆ ತಾವ್ಮು (ಮಂಜುಳಾ ಇಣಕಿ ನೋಡಿ ಸೀತಮ್ಮ ನಿಗೆ ಸನ್ನಿವಾಡುವಳು) ಅವಳಿಗೆ ನಾಚಿಕೆ. ನೋಡಿ, ನಾ ಹೇಳ ಲಿಲ್ಲವೆ ನಾ ತರತೇನೆ ಎಂತ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ನಿಮ್ಮಯಿಷ್ಟ. ತಿಂಡಿವಾಡಿದೋರು ಅದನ್ನ ತಂದರೆ ನಾನು ತಕ್ಕೋತೇನೆ. ಇಲ್ಲದೆಯಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಬೇಡ. ಏನು ಪುಟ್ಟೂ ನೀನೊ?

ಪುಟ್ಟು— ನಾನೂ ಅಷ್ಟೇ.

ಸೀತಮ್ಮ— ಮಂಜೂ ನೀನೇ ತರಬೇಕು ಅಂತಾರಮ್ಮ ನಾ ಬರೋ ದಿಲ್ಲ.

(ಮಂಜುಳಾ ಒಳಗಿಂದ ತಿಂಡಿಯನ್ನು ತಂದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೇಜಿನಮೇಲೆ ಇಡುವಳು.)

ರಾಮಚಂದ್ರ—ತಕ್ಕೋ ಪುಟ್ಟೂ.

ಪುಟ್ಟು— ಎಲ್ಲಿ ನನಗೆ ತರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ನಿನಗೇ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ನಾನೇನು ಬಕಾಸುರನೇನಯ್ಯ. ಇಷ್ಟು ಪಕ್ಕೋಡಾ ಜಿಲೇಬಿ ತಿನೋಕೆ.

ಪುಟ್ಟು— ಮತ್ತೆ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಏನನ್ನೂ ಇಡಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ನಿನ್ನ ಮುಂದೆಯೇ ಇಟ್ಟಿದೆ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಮಂಜಮ್ಮ ಇವನೇನು ಬಡೋಹಾಗಿಲ್ಲಮ್ಮ. ಅವನ ಮುಂದೆಯೇ ಇಡು ಅವನ ತಿಂಡಿನ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿ ದವಳಿಗೆ ಅವನ ತಿಂಡಿ ಅವನಿಗೆ ಕೊಡೋಕೆ ಏನು ನಾಚಿಕೆ.

(ಮಂಜುಳಾ ಒಂದು ತಿಂಡಿನ ಅರ್ಧ ಇತ್ತ ಅರ್ಧ ಅತ್ತ ಇರಿಸುವಳು.)

ಸೀತಮ್ಮ— ಇದೇನು ಈ ಮದುವೇನ ಇಷ್ಟು ಅವಸರಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರು. (ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡುವದಿಲ್ಲ)

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಏನಯ್ಯ ಪುಟ್ಟು.

ಪುಟ್ಟು— ನನಗೇನು ಗೊತ್ತು.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯದೆಯೇ ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತೆಯೆ ?

ಪುಟ್ಟು— ದೊಡ್ಡೋರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ನಾವು ನಡೆಯಬೇಕು.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದೇಯಿದ್ದರೂವೆ?

ಸೀತಮ್ಮ— ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹ್ಯಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ವಿಮಲಾ ಒಳ್ಳೆ ದಂತದ ಪುತ್ಥಳಿ ಹಾಗಿದಾಳೆ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಅವಕ್ಕೇನಾಗಬೇಕು? ನನ್ನ ಕೇಳಿದರೆ ನೀವೆಲ್ಲಾ ಪುತ್ಥಳಿಗಳೆ. ಬೆಳ್ಳಗಿರುವವರೆಲ್ಲ ದಂತದ ಪುತ್ಥಳಿಗಳು. ನಿನ್ನಹಾಗಿರುವವರೆಲ್ಲ ಚಿನ್ನದ ಪುತ್ಥಳಿಗಳು. ಕಪ್ಪಗಿರುವವರು ತಿರುಪತೀ ಕರೀಮರದ ಪುತ್ಥಳಿಗಳು. ಪುತ್ಥಳಿ ಅಲ್ಲದ ಹೆಂಗಸೆ ಇಲ್ಲ.

ಸೀತಮ್ಮ— ಹೆಂಗಸರೆಲ್ಲ ಪುತ್ಥಳಿಯಾದರೆ ಗಂಡಸರೆಲ್ಲ?

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಮನ್ಮಥರು. ನಮ್ಮಮ್ಮ ನನ್ನನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ಸಲ “ನಮ್ಮ ಹುಡುಗ ಮನ್ಮಥನ ಹಾಗಿದಾನೆ” ಎಂದಿದಾರೆ. ನನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕವಿದೆ. ಈಗ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಪುಟ್ಟಮ್ಮ ಸಿನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಾ ಯಿದ್ದರು. “ಮನ್ಮಥನ ಹಾಗಿದಾನೆ ಹುಡುಗ. ಇವನು ಒಂಟಿಯಾಗಿರೋದನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ನೋಡುತ್ತೀರಲಿ” ಎಂತ. ಲಜ್ಜೆ ಒಳ್ಳೆ ಲೋಕಿಯ. ಅವನ್ನು ಸಿಮ್ಮಮ್ಮ ಮನ್ಮಥ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ, ನಾ ಬಲ್ಲೆ. ಹಾಗೇ ನೋಡಿದರೆ, ನನಗೆ ತೋರುತ್ತೆ, ಸೀಮೇಲಿ ಅರ್ಧವೆಲ್ಲ ಪುತ್ಥಳಿ, ಅರ್ಧವೆಲ್ಲ ಮನ್ಮಥ.

ಸೀತಮ್ಮ— ಅದಕ್ಕೇ ಪುಟ್ಟಿಗೆ ವಿಮಲಾಮೇಲೆ ಇಷ್ಟ ಎಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ದೊಡ್ಡೋರ ಮಾತು ಮಾರೋದು ಹ್ಯಾಗೆ ಎನ್ನುತಾನಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲೇ ತಿಳಿಯೋದಿಲ್ಲವೆ. ಒಂದು ಪುತ್ಥಳಿ ಸಾಕು, ಇನ್ನೊಂದು ಪುತ್ಥಳಿ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಅನ್ನೋದು. ಸರಿ ನಾನು ಹೊರಡಬೇಕು. ಪುಟ್ಟು ನೀನು ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಇದ್ದುಹೋಗು. (ಎಂದು ಹೊರಡುವನು. ಸೀತಮ್ಮ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಅವನ ಜೊತೆಗೆ ಹೋಗುವಳು) ಒಂದುಬಿಟ್ಟೆ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಒಳಗಾಗಿ. (ಹೋಗುವನು. ಸೀತಮ್ಮ ಒಳಗೆ ಬರುವ ವೇಳೆಗೆ ಮಂಜುಳಾ

ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ಇರುವಳು. ಪುಟ್ಟು ಅವಳ ಕಡೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನೋಡುತ್ತಿರುವನು.)

ಸೀತಮ್ಮ — (ಒಳಗೆ ಬಂದು) ಪುಟ್ಟು ನೀನು ಏನೂ ತಿನ್ನಲೇ ಇಲ್ಲ. ಮಂಜೂ ಒಳಗೆ ನೋಡಮ್ಮ. ಇನ್ನೊಂದಷ್ಟು ಜಿಲ್ಲೆಬಿ ಮಾಡಿ ಬಿಡೋಣ. ನಾನೂ ಬಂದೆ. (ಮಂಜುಳಾ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವಳು.)

ಪುಟ್ಟು — ಅತ್ತಿಗೆ.... (ಎಂದು ಮುಂದೆ ಏನೂ ಹೇಳದೆ ಸುಮ್ಮನಾಗುವನು.)

ಸೀತಮ್ಮ — ಆ.

ಪುಟ್ಟು — ಈ ಕಾಫಿ ಆರಿಹೋಗಿದೆ. ನನಗೆ ಬೇರೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೀಯಾ.

ಸೀತಮ್ಮ — (ನಗುವನ್ನು ಮರೆಯಿಸಿಕೊಂಡು) ಊಂ (ಎಂದು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಮಂಜುಳಾ ಕೈಲಿ ಕಾಫಿ ಕಳುಹಿಸುವಳು.)

(ಮಂಜುಳಾ ಕಾಫಿ ತಂದಾಗ ಪುಟ್ಟು ಅವಳ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವನು.)

ಮಂಜುಳಾ — ಅಯ್ಯೋ ನನ್ನ ಬಿಡಿ. ಅಕ್ಕ ಬರುತ್ತಾಳೆ.

ಪುಟ್ಟು — ಇಲ್ಲ.

ಸೀತಮ್ಮ — (ಒಳಗಿಂದ) ಮಂಜೂ.

ಮಂಜುಳಾ — ಕರಿತಾಳೆ, ನನ್ನ ಬಿಡಿ.

ಪುಟ್ಟು — (ಎದ್ದು ಅವಳ ಮುಖವನ್ನು ಕೈಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು) ಇದೇಕೆ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ?

ಮಂಜುಳಾ — ನೀವು ಮಾತನಾಡಿಸಿದಿರಿ ಅಂತ ಸಂತೋಷ ಆಯಿತು. ಅಷ್ಟೇ ಇನ್ನೇನೂ ಇಲ್ಲ. (ಪುಟ್ಟು ಮಂಜುಳೆಯ ಕಣ್ಣಿರಿಸಿ ಮುತ್ತಿಡಲು ನೋಡುವನು.)

ಸೀತಮ್ಮ — (ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ) ಮಂಜೂ ನೀ ಕಾಫಿ ತಕ್ಕೋ (ಎನ್ನುತ್ತಾ ಹೊರಗೆ ಬರುವಳು. ಪುಟ್ಟು ಮಂಜುಳಾನ ಬಿಡುವನು. ಮಂಜುಳಾ ಒಳಗೆ ಹಿಡುವಳು.)

ಪುಟ್ಟು — (ತವು ಮರೆಸುವದಕ್ಕೆ) ಅದೇನು ಅತ್ತಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ತಂಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಇರೋದು ಈಗ.

ಸೀತಮ್ಮ — ಅವಳು ಈ ತಿಂಡಿಗಳನ್ನ ಮಾಡೋದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಲೀಬೇಕಂತೆ.
ನಾನು ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಾಯಿದೇನೆ.

ಪುಟ್ಟು — ಅದೇನು.

ಸೀತಮ್ಮ — ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಟಲುಗೀಟಲು ಇಡಬೇಕಾದರೆ ಇದೆಲ್ಲ
ಬಂದಿರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಪುಟ್ಟು — ಹೋಟಲು?

ಸೀತಮ್ಮ — ಇನ್ನು ಬೇವನಕ್ಕೆ ಏನುಮಾಡೋದು ಪುಟ್ಟು. ಅವರ
ತಂದೆಗೆ ವಯಸ್ಸಾಯಿತು. ಆವರಿಗೇನೂ ಆಸ್ತಿಯಿಲ್ಲ.
ಇಂದಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾಳೆಯಾದರೂ ಇವಳ ಅನ್ನ ಇವಳು
ಸಂಪಾದಿಸಿಕೋ ಬೇಡವೆ? ನಿಮ್ಮಮ್ಮ ಇವಳನ್ನು ಬಾಳಿಸ
ಲಿಲ್ಲ. ನಿನಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಹೆಂಡತಿ ಬರುತ್ತಾಳೆ. ಇವರೇನು
ಬೇವನಾಂತಕ್ಕೆ ತಕೋಬೇಕು. ನಿಮ್ಮಮ್ಮ ಕೊಡಲೀ
ಸೋಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕತ್ತೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯೋರು. ಆದರೆ ಇವರ ಮೇಲೆ
ಕೋಪಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಾರೆ. ಅಥವಾ ನೀವು ಬೇವನಾಂತ
ಹಾಕಿದಿರಿ ಎನ್ನಿ. ತಕೊಳ್ಳೋದು ತಾನೇ ಹೇಗೆ. ಹೆಣ್ಣಾದ
ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಮರ್ಯಾದೆಯಿಲ್ಲವೆ? ಗಂಡ ಹಾಕೋ ಅನ್ನ
ಹೆಂಡತಿಗೆ ಮೈಯಬಾಡಿಗೆ. ನಿನಗೆ ಅವಳು ಬೇಡವಾದರೆ
ಅವಳಿಗೆ ನೀವು ಕೊಡೋ ಬೇವನಾಂತ ಬೇಡ. ಹೇಗಾ
ದರೂ ಹೊಟ್ಟೆಹೊರೀತಾಳೆ.

ಪುಟ್ಟು — (ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದು) ನಾ ಬರುತ್ತೇನೆ
ಅತ್ತಿಗೆ, ರಾಮೂಗೆ ಹೇಳು (ಎಂದು ಹೋಗುವನು).

ಮಂಜುಳಾ — (ಒಳಗಿಂದ ಬಂದು) ಅಕ್ಕಾ ಇದೇನು ಮಾತನಾಡಿದೆ ನೀನು.

ಸೀತಮ್ಮ — ಮಂಜೂ ನಿನ್ನ ಸಂಸಾರ ಉಳಿಸಬೇಕು ಎಂತ ಆಡಬಾರದ
ಮಾತು ಆಡಿದೆನಮ್ಮ. ದೇವರು ಆಡಿಸಿದ. ಇದರಿಂದ ಒಳ್ಳೇ
ದಾಗಲಿ. (ಎಂದು ಅವಳನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಳು.)

ಸ್ಥಾನ ೫

ಅದೇ ಮನೆ. ಸಾಯಂಕಾಲ. ಸೀತಮ್ಮ, ರಾಮಚಂದ್ರ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಅಮೇಲೇನಾಯಿತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ.

ಸೀತಮ್ಮ— ಏನಾಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನು ಮಾತ್ರ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯದ ಮಾತು ಬಂದಾಡಿಬಿಟ್ಟೆ. ಪುಟ್ಟು ಏನೆಂದುಕೊಂಡನೋ ಏನೋ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಅಂತೂ ಅವನಿಗೆ ಮಂಜುಳಾ ಬೇಡ ಅನ್ನುವಂತಿಲ್ಲ.

ಸೀತಮ್ಮ— ಮಂಜುಳಾ ಬೇಡ ಎಂತ ಯಾಕೆ ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ. ವಿಮಲಾನೂ ಜೊತೆಗೆ ಬೇಕು ಅನ್ನೋದಲ್ಲವೆ ಈಗ ಬಂದಿರೋದು. ಮಂಜುಳಾ ಬೇಡದೇ ಇರೋಕೆ ಅವಳೇನು ಕುರೂಪೀನೇ ದಡ್ಡೀನೇ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ಈ ಎರಡನೇ ಮದುವೆ ಅಷ್ಟೇನೂ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ ಅನ್ನೋದು ಕಾಣಲಿಲ್ಲವೆ.

ಸೀತಮ್ಮ— ಅದು ಹ್ಯಾಗೆ ಅಂತೀರಿ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ದೊಡ್ಡೋರ ಮಾತು ಕೇಳಬೇಕು ಅನ್ನಲಿಲ್ಲವೆ.

ಸೀತಮ್ಮ— ಸರಿ ಈ ದಾಮೋದರತನಕ್ಕೆ ಏನಾಗಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಹುಡುಗರು ದೊಡ್ಡೋರ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪುಹಾಕಿ ಇಂಥಾ ಕೆಲಸಗಳು ಮಾಡೋಹೊತ್ತಿಗೆ ನಮ್ಮ ಜನಕ್ಕೆ ಈಗತಿ ಬಂದಿರೋದು.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಪುಟ್ಟು ಬಳ್ಳೇ ಹುಡುಗ. ಯೋಗ್ಯನಾದ ಮಗನಾಗಿರಬೇಕು ಅಂದರೆ ಏನು ತಪ್ಪು.

ಸೀತಮ್ಮ— ನಾನು ಹೆರೋ ಮಕ್ಕಳ್ಯಾರೂ ಈತರಹಾ ಯೋಗ್ಯರಾಗದೆ ಇರಲಿ ಅಷ್ಟೆ. ದೇವರಿಗೆ ನಾನು ಹಣ್ಣುಕಾಯಿ ಮಾಡಿ ಸುತ್ತೇನೆ. ಆಮೇಲೆ ಪುಟ್ಟು ನನಗೆ ಏನು ಹೇಳಿದ ಅಂತೀರಿ?

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಮಂಜುಳಾ ಸಂಗಡ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಅಂದನೋ.

ಸೀತಮ್ಮ— ನೀವಾಗಿದ್ದರೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾಯಿದ್ದಿರಿ. ಅವ ಒಳ್ಳೇ ಬುದ್ಧಿವಂತ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಎಂದರೆ ನಾನು ದಡ್ಡ.

ಸೀತಮ್ಮ— ನೀವು ಸತ್ಯವಂತರು.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ದಡ್ಡರಿಗೆ ಸತ್ಯವಂತರು ಎಂತ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರು ಎಂತ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಕೋಪ ಇಲ್ಲ ಅಲ್ಲವೇ ?

ಸೀತಮ್ಮ— ಅತ್ತಿಗೆ, ಕಾಫೀ ಆರಿಹೋಗಿದೆ, ಬೇರೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೀಯಾ ಎಂದ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ತರಿಸು ಅಂದನೋ ಕಳುಹಿಸು ಅಂದನೋ.

ಸೀತಮ್ಮ— ಸತ್ಯವಂತನಾಗಿದ್ದರೆ ತರಿಸಿ ಅನ್ನೋನು. ಬುದ್ಧಿವಂತ, ಅಲ್ಲ, ಉಪಾಯಗಾರ ಆದ್ದರಿಂದ ಕಳುಹಿಸು ಎಂದ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಆಮೇಲೆ.

ಸೀತಮ್ಮ— ನಾನು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಮಂಜೂ ಕೈಲಿ ಕಾಫಿ ಕಳುಹಿಸಿದೆ. ಅವಳು ಕಾಫಿ ತಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಕೊಟ್ಟಳು. ಅವನು ಅವಳ ಕೈ ಹಿಡುಕೊಂಡ. ಅವಳು ಜಿಡಿ ಜಿಡೀ ಎಂದಳು. ಅವ ಜಿಡಲಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ....

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಏನಾಮೇಲೆ.

ಸೀತಮ್ಮ— ಆಮೇಲೆ ನಿಮಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿಯಾದಾಗ ನೀವು ನನಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಲ್ಲಾ ಹಾಗೆ ಮಾಡೋಕೆ ಹೋದ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಏನು ಬೈಯೋಕೆ ಹೋದನೆ ?

ಸೀತಮ್ಮ— ಆ ಪ್ರೀತಿ ಅಲ್ಲ. ನಿಜವಾದ ಪ್ರೀತಿ ಆದಾಗ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಮುತ್ತಿಡೋಕೆ ?

ಸೀತಮ್ಮ— ಇನ್ನು ಯಾಕೆ ? ತಲೆಬಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡನೋ ಇಲ್ಲವೋ....

ರಾಮಚಂದ್ರ—ತಲೆ ಯಾಕೆ ಬಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡ ?

ಸೀತಮ್ಮ— ಯಾಕೆ ಎಂದರೆ?

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಮುತ್ತಿಡೋಕೆ ತಲೆ ಯಾಕೆ ಬಗ್ಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಸೀತಮ್ಮ— ಅವಳ ತಲೇನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡುಕೊಂಡು ಎಳೆಕೊಂಡ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಅವಳ ತಲೇನ ಬಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡನೆ.

ಸೀತಮ್ಮ— ಇನ್ಯಾರ ತಲೇ ನಾ ಹೇಳುತ್ತಾಯಿರೋದು.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ನಿನ್ನ ತಲೆ, ಹೀಗೇನೇ ಹೇಳೋದು. ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟು ದಿನ
ವಾದರೂ ಮಾತನಾಡೋಕೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ (ಎಂದು ಸ್ನೇಹವನ್ನು
ಸೂಚಿಸುವನು).

ಸೀತಮ್ಮ— ಇರಲಿ ಬಿಡಿ. ನಿಮಗೆ ವಯಸ್ಸಾಗುತ್ತಾ ಆಗುತ್ತಾ ಸರಸಾ
ಹೆಚ್ಚುತ್ತೆ. ತಲೇನ ಎಳೆಕೊಂಡ. ಆಗ ನಾನು ಒಳಗೆ
ಹೋಗಿ ಮಂಜೂ ಎಂತ ಕೂಗಿದೆ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಹಾಗಾದರೆ ಇದೆಲ್ಲಾ ನಿನ್ನೆದುರಿಗೇ ನಡೆಯಿತೆ?

ಸೀತಮ್ಮ— ಊಂ, ನಾನೇ ನೋಡಿದೆ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಕುರ್ಚೀ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದೆಯಾ?

ಸೀತಮ್ಮ— ಕುರ್ಚೀ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದರೆ ಇದೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆ?
ಬಾಗಲಿಂದ ಇಣಕಿನೋಡುತ್ತಾಯಿದ್ದೆ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಓಹೋ ಹಾಗೆಯೇ, ಒಳ್ಳೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ.

ಸೀತಮ್ಮ— ಮಂಜೂ ಒಳಗೆ ಬಂದಳು. ಆಮೇಲೆ ನಾನು ಹೋಗಿ
ಅವನಿಗೆ ಎರಡು ಮಾತು ಹೇಳಿಕಳುಹಿಸಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಕೈ ಹಿಡಿ
ದೋಳು ಗಂಡ ಅಂದರೆ ಹಾಗೆ ಆಡಬಾರದು. ಆದರೆ ಆಗ
ತೋರಿತು ಆಡಿಬಿಟ್ಟೆ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಮಂಜಮ್ಮನ್ನ ಅವನ ಸಂಗಡ ಐದು ನಿಮಿಷ ಮಾತ
ನಾಡೋದಕ್ಕೆ ಬಿಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಯಾಕೆ ಅವಸರಪಡಿಸಿದೆ?

ಸೀತಮ್ಮ — ಅದೂ ಸರಿಯೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಮ್ಮನವರು ಏನೂ ಇಲ್ಲದೇನೆ ಸೊಸೇನ ಬಿಡೋಕೆ ಕಾದಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನವಳು ಪ್ರಸ್ತಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಗರ್ಭಿಣಿಯಾದರೆ ಯಾರಿಗೋ ಬಸುರಾದಳು ಎಂತ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಿಸ್ಸಾರು.

ರಾಮಚಂದ್ರ — ಏದು ನಿಮಿಷ ಮಾತಾಡಿದರೆ ?

ಸೀತಮ್ಮ — ಯಾಕೆ ನಮ್ಮ ದೊಡ್ಡವ್ವ ಹೇಳೋ ಮಾತು ನೀವು ಕೇಳಿಲ್ಲವೇ ?

ರಾಮಚಂದ್ರ — ಏನಂತೆ ?

ಸೀತಮ್ಮ — ನಮ್ಮೂರ ನರಸಯ್ಯ ಪೋಲೀ ತಿರುಗುತಾಯಿದ್ದ. ಅವನ ಹೆಂಡತೀಗೆ ಮಕ್ಕಳಾಗಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ದಿನ ದೊಡ್ಡವ್ವ ಅವನ್ನು 'ಲೋ ನರಸಯ್ಯ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಒಳ್ಳೆ ಹುಡುಗಿ, ಅವಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತನಾಡಿಸು, ಅವಳಿಗೊಂದು ಮಗು ವಾದರೂ ಆಗಲಿ. ಆಮೇಲೆ ಅವಳು ಮಗುವಿನೊಂದಿಗೆ ಆಡುತಾ ಇರುತಾಳೆ. ನೀನು ಬೇಕಾದೋರೊಂದಿಗೆ ಆಟ ಆಡುತಾಯಿರಬಹುದು' ಎಂದರು.

ರಾಮಚಂದ್ರ — ನೀನು ಮಾತನಾಡೋದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ದೊಡ್ಡವ್ವನಿಂದಲೇ ಕಲಿತೆ ಎಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ.

ಸೀತಮ್ಮ — ಯಾಕಾಗಬಾರದು.

ರಾಮಚಂದ್ರ — ಹೌದು, ನೀನು ಈಗ ಮಾಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಏನಾದಹಾಗಾಯಿತು ?

ಸೀತಮ್ಮ — ಏನೂ ಆದಹಾಗೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನಾನೂ ನೀವೂ ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯನೋರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗೋಣ. ಅವರಿಗೆ ಹೇಳೋಣ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡೋದು ಬೇಡ ಅಂತ.

ರಾಮಚಂದ್ರ — ಸಾವಿರ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ ಒಂದು ಮದುವೆಮಾಡಿಸು ಅಂತಾರೆ. ಆಗೋ ಮದುವೆ ತಪ್ಪಿಸೋಕೆ ನಾವು ಇಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾಯಿದೇವೆ.

ಸೀತಮ್ಮ — ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸೋಕೆ ಸಾವಿರ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಬಹುದಾದರೆ, ಪ್ರಸ್ತ ಮಾಡಿಸೋಕೆ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಬಹುದು. ಬನ್ನಿ ಊಟಮಾಡುವಿರಂತೆ.

ಸ್ಥಾನ ೬

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಮ್ಮ ನವರ ಮನೆ. ಫಟ್ಟು, ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಮ್ಮ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇ — ಫಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದೆವು.

ಫಟ್ಟು — ರಾಮು ಮನೆಗಮ್ಮ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇ — ಅದೇನು ?

ಫಟ್ಟು — ಸುಮ್ಮನೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇ — ಯಾಕೆ ಮಂಕಾಗಿದ್ದೀ.

ಫಟ್ಟು — ಮಂಕೇನಮ್ಮ. ಎಂದಿನ ಹಾಗೇ ಇದೇನೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇ — ಯಾಕೆ ನನಗೆ ತಿಳಿಯೊಲ್ಲವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಏನೋ ಮಾತು ನಡೆದಿರಬೇಕು. ರಾಮೂ ಹೆಂಡತಿ ಇದಾಳಲ್ಲ ಆ ಲಂಬಾಣಿ ಲಂಕಣಿ. ಏನಾದರೂ ಅಂದೇ ಇರುತ್ತಾಳೆ. ನಾವು ಚೆನ್ನಾಗಿರೋದನ್ನ ಅವಳು ನೋಡಲಾರಳು.

ಫಟ್ಟು — ಅಮ್ಮ ಅತ್ತಿಗೆ ಕೆಟ್ಟೋಳಲ್ಲಮ್ಮ. ಬಾಯಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದುಡುಕು. ಆದರೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾಳೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇ — ಬಳ್ಳೇ ಸ್ವಲ್ಪ ದುಡುಕು. ಕ್ಯಾ ಹುಶೇನಿ ಬಾ ಹುಶೇನಿ ಅಂತ ಬಾಬಯ್ಯನ ಹಬ್ಬದಹಾಗೆ ಒರುತ್ತಾಳೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ದುಡುಕಂತೆ ಸ್ವಲ್ಪ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ನೋಡಿದ್ದೇನೋ ?

ಫಟ್ಟು — ಯಾರನ್ನಮ್ಮ ಅಲ್ಲಿ ನೋಡೋದು ?

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇ — ಅಲ್ಲ, ಆ ಹುಡುಗಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದಳೇನೋ ಎಂತ.

ಫಟ್ಟು — ಇದ್ದಳು.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ಆಮೇಲೆ?

ಪುಟ್ಟು— ಅವಳು ರಾಮು ಇದ್ದರು. ನಾನೂ ಹೋದೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ಯಾರು ನೀತಮ್ಮನೇ? ಅಲ್ಲ ನಿನ್ನ....

ಪುಟ್ಟು— ನನ್ನ.....

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಇದ್ದಳೇನೋ?

ಪುಟ್ಟು— ಅಮ್ಮ ಅವಳು ಇನ್ನೂ ನನ್ನ ಹೆಂಡತೀನೇ?

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ಅದಕ್ಕಲ್ಲ. ನೀ ತಾಲಿಕಟ್ಟಿದ್ದು ಸುಳ್ಳೇ?

ಪುಟ್ಟು— ತಾಲೀ ಕಟ್ಟೋ ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಗಂಡತನವಾದರೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಹತ್ತು ಜನಾನ ಮದುವೆಯಾಗಬಹುದಲ್ಲ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಹತ್ತು ಹೂಸ ಕಟ್ಟಬಹುದು. ಗೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲಿರಬೇಕಲ್ಲ.

ಪುಟ್ಟು— ಹೆಂಡತೀ ಹುಲ್ಲುತಿನೋ ಹಸು ಅಂತಿಯಾಮ್ಮ?

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ಅಷ್ಟಲ್ಲದೇ ಏನು. ಅವರಮ್ಮ ಅಪ್ಪ ನಿನ್ನ ಅಳಿಯ ಎಂತ ಎಣಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಪುಟ್ಟು— ನಿಮಗೂ ಅವರಿಗೂ ಮನಸ್ತಾಪವಾದರೆ ನಾನೂ ಅವಳೂ ಕಷ್ಟಾಪಡಬೇಕು.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ಅಯ್ಯೋ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟೀಯೋ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರಾಗಿದ್ದರೆ ದಮ್ಮಯ್ಯ ಎಂತ ಪಟ್ಟಾರು. ಈಗ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿರುವ ಹುಡುಗಿ ಹತ್ತಾಗಿದೆ ಬಲ್ಲಾ?

ಪುಟ್ಟು— ಸಂತೋಷಾಸ್ತು.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ನೀನು ನೋಡಿದ್ದರೆ ಎಂತಿದೋ, ರಾಮಣ್ಣನೋರು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡರು.

ಪುಟ್ಟು— ಅಮ್ಮಾ ಅದನ್ನು ರಾಮಣ್ಣನೋರಿಗೇ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿ ಬಿಡಮ್ಮ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ಇದ್ಯಾಕೋ ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೀ. ನಿನಗೆ ಒಳ್ಳೆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿ ಜೊತೆಗೆ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗಾಯಿತಲ್ಲ ಅಂತ ಎದವಿದ ಹೆಣ್ಣು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ್ದರೆ ನೀನು ಒರಟಾಟ ಮಾಡುತ್ತೀಯಾ?

ಪುಟ್ಟು— ಆ ಇರೋಳೇನು ಎದವಿದ ಹೆಂಡತಿಯಲ್ಲವೆ?

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ಎಲ್ಲದಾಳೆ ಅವಳು. ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ.

ಪುಟ್ಟು— ಬಸವನಗುಡಿಯಿಂದ ಕರೆತರೋದು ಕಷ್ಟವೆ?

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ಅವರ ಮನೇಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅಂತ ಅವರು ಕರಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ನಾವು ಹೋಗಿ ಅವಳನ್ನು ಕರತರಬೇಕೆ?

ಪುಟ್ಟು— ಅವರೇ ಕರತರಬೇಕು ಅನ್ನಮ್ಮ. ತಿಳೀಲಿಲ್ಲ, ಕರತರಲಿಲ್ಲ. ನೀ ಕರಸಬಾರದೆ?

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ನಮ್ಮ ಮರ್ಯಾದೆ ಏನಾಯಿತು. ಅವರು ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗೋರು ನಾವು ಬೇಡಿ ಕರತರೋರೆ? ಬಡವರು, ಮರ್ಯಾದೆ ತಿಳಿದು ನಡಕೋತಾರೆ ಅಂತ ಹೆಣ್ಣು ತಕ್ಕೊಂಡ ದ್ದಾಯಿತು. ಬಡವರಾದರೂ ಬಹಳ ಜೀಗರ ಹಾಗೆ ಜೀಗತಾ ಇದಾರಲ್ಲ. ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ.

ಪುಟ್ಟು— ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಎಂತ ಹೇಳಿಕಳುಹಿಸು.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ಏನೋ ಅಂಥಾ ಬರಬಂದಿರೋದು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ? ಅವರು ಜಂಭಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇದ್ದರೆ ಅವರಿಗೇ ಇಲ್ಲ. ನಮಗೇನು ಹುಡುಗೀರಿಲ್ಲವೆ?

ಪುಟ್ಟು— ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟ ಅಮ್ಮ. ನಿನ್ನ ಮಾತು ಎಂತ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೆ. ನಾಡಿದ್ದು ಮದುವೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಹೇಗಿರುತ್ತೋ ನಾನು ಹೇಳಲಾರೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ಲಗ್ನ ಪತ್ರಿಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಆಯಿತು. ನಾಳೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ

ಗವೀಪುರದ ಭತ್ತಕ್ಕೆ ಹೊರಡೋದು ಎಂತ ಆಯಿತು.
ಇನ್ನು ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸೇನಪ್ಪ.

ಪುಟ್ಟು— ಏನೋ ನಾಕಾಣೆ. ಹಸೆಮೇಲೆ ಕೂಡೋಕೆ ನಾನಿಲ್ಲದೆ
ಇದ್ದರೆ ಇನ್ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಿ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ಚೆನ್ನಾಯಿತು, ಚೆನ್ನಾಯಿತು. ಇನ್ನು ನೀನು ಮದುವೆ
ಬೇಡ ಅಂದರೆ ಈ ಹಪ್ಪಳ ಸಂಡಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಏನು
ಮಾಡೋದು.

ಪುಟ್ಟು— ಅದಕ್ಕೇನು ಯೋಚನೆ? ಊಟಕ್ಕೆ ಜನ ಬಂದಿರತಾರಲ್ಲ
ಅವರಿಗೆ ಬಡಿಸಿದರೆ ಆಯಿತು.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ಯಾಕೋ ನನ್ನ ಸಂತೋಷಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮದುವೆ ನಡಿಯೋ
ಹಾಗಿದೆ. ಚೆನ್ನಾಯಿತಪ್ಪ, ಚೆನ್ನಾಯಿತು. ಹೋಗು
ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯವರನ್ನು ಊಟಕ್ಕೆ ಎಬ್ಬಿಸು. ಆ ರಾಮಣ್ಣ
ಕೃಷ್ಣರಾಯರ ಜೊತೆಗೆ ಕೂತು ಹರಟೆ ಹೊಡೆತಿದಾ
ರೇಸೊ. ಅವರಿಗೆ ಹೊತ್ತೇ ತಿಳಿಯೋದಿಲ್ಲ.

ಪುಟ್ಟು— ನನಗೆ ಅನ್ನಾ ಬೇಡಾಮ್ತು ಈಗ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ಮಗೂ ಕೋಪಾ ಬೇಡಪ್ಪ. ನಿನಗಾಗಿ ನಾನಿರೋದು.
ನಾ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡೋದು. ಅವರನ್ನು ಕರೆಯದೇ ಇದ್ದರೆ
ಬೇಡ. ನೀನು ಊಟಮಾಡು ಬಾ.

ಪುಟ್ಟು— ನನಗೆ ಅನ್ನ ಬೇಕಿಲ್ಲಮ್ಮ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ತಾಳು, ಇಲ್ಲಿಗೇ ಒಂದಿಷ್ಟು ಅನ್ನ ತರುತ್ತೇನೆ. (ಎಂದು
ಹೋಗುವಳು. ಪುಟ್ಟು ತಲೆಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕುಳಿರುವನು.)

—

ಸ್ಥಾನ ೭

ಅದೇ ಮನೆಯ ಹಜಾರ. ಯಜಮಾನರು, ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ಇದಾರೆ. ರಾಮಣ್ಣ ನವರು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಯಜಮಾನ— ಏನು ರಾಮಣ್ಣನೋರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸ ಆಯಿತೇ.

ರಾಮಣ್ಣ— ಅರ್ಧವೆಲ್ಲ ಆಯಿತು. ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ನೋಡಿಕೋ ಬೇಕು. ನಮಗೆಲ್ಲ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟ ಭತ್ತದಲ್ಲೇ ಆಗ ಬೇಕಂತೆ.

ಯಜಮಾನ— ಆಗಬಹುದು. ಈ ಮನೆನೂ ಒಂದು ಭತ್ತ ತಾನೇ. ಇಲ್ಲಿ ಆದರೇನು ಅಲ್ಲಿ ಆದರೇನು. ಏನು ಕೃಷ್ಣರಾಯರೆ?

ಕೃಷ್ಣರಾಯ—ಏನು ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆ. ಒಂದೋರು ಒಂದಹಾಗೆ ಉಂಡೋರು ಉಂಡಹಾಗೆ. ಹೇಳೋರಿಲ್ಲ ಕೇಳೋರಿಲ್ಲ ಖುಚು.

ಯಜಮಾನ— ಅಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಹೇಳೋಹಾಗೆ ನಾವು ಮನೆ ಅನ್ನೋದೂ ಒಂದು ಭತ್ತ. ಜೀವಮಾನ ಎಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ ತಂಗಬೇಕು. ಭತ್ತ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ದಿವಸದ ಭತ್ತ. ಎರಡೂ ತಂಗೋ ಸ್ಥಳ ; ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ.

ಕೃಷ್ಣರಾಯ—ಏನು ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆ ಈ ಬಾಳೆಲ್ಲ ಅಶಾಶ್ವತ ಅಂತ. ವೇದಾಂತಿಗಳಿಗೆ ವೇದಾಂತ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತೀರಿ ತಾವು ಬೇಕಾದರೆ.

ಯಜಮಾನ— ನೋಡಿ, ನಾನು ಬಹಳ ದಿನದ ಹಿಂದೇನೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ಒದ್ದಾಡಿ ಪ್ರಯೋಜನ ಇಲ್ಲ ಅಂತ. ಎಲ್ಲಾ ಅದು ಅದು ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ಆಗಬೇಕೋ ಹಾಗೆ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತೆ. ನಾವು ಹಾಗೇ ನೋಡುತ್ತಾ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿರ ಬೇಕು.

ಕೃಷ್ಣರಾಯ—ವಾಜವೀ ಮಾತು.

(ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಬರುವರು.)

ಯಜಮಾನ— ಬನ್ನಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳೇ. ಕುಂಬಾರ ಚಕ್ರ ತಿರುಗಿದಹಾಗೆ ಕಾಲ ಚಕ್ರ ತಿರುಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕುಡಿಕೆ ಮಡಿಕೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ನಾವು ಸುಮ್ಮನೆ ನೋಡುತ್ತಾ ಇರಬೇಕು. ಮಧ್ಯೆ ನಾವು ಏನಾದರೂ ಕೋಲುಗೀಲು ಇಟ್ಟಿವೋ ಕೆಲಸ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತೆ. ಏನು ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳೇ.

ಶಾಸ್ತ್ರಿ— ಎಂಥ ಮಾತು ಹೇಳಿದಿರಿ, ಎಷ್ಟು ವರ್ಷದ ಅನುಭವ ತಮ್ಮದು.

ಯಜಮಾನ— ಈಗ ನೋಡಿ, ಈ ಮದುವೆ ಮಾತು. ಅವರಿವರು ಬಂದರು. ಇದರಿಂದ ತೊಂದರೆ ಎಂದರು. ನಾನು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ನೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿದೆ. ಹೌದು ಎಂದೆ. ನಮ್ಮ ಯಜಮಾನಿ ಬಂದು ಅದು ಆಗಲೇಬೇಕು ಎಂದರು. ಹೌದು ಎಂದೆ. ಇವರಿಗೂ ಸರಿಯೇ ಅವರಿಗೂ ಸರಿಯೇ. ನಾವು ಕಿಮಕ್ ಅನ್ನೋಣ್ಣ.

ಶಾಸ್ತ್ರಿ— ಇಷ್ಟಲ್ಲದೇ ಜನ ತಮ್ಮನ್ನು ಅಷ್ಟು ಹೊಗಳುತ್ತದೆಯೇ (ಬೇರೆಯಾಗಿ) ಹೆಂಡತೀನ ಕಂಡರೆ ಉಚ್ಚೇ ಹುಯ್ಯುಕೋ ತಾನೇ ಅಂತ.

ಯಜಮಾನ— ಹೊಗಳುತ್ತಾರೆ ಅನ್ನಿ. ಅವರ ಸಂತೋಷ ತೋರಿಸಬೇಕಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಗಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಜನ ಎಷ್ಟೇ ಹೊಗಳಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಬಯ್ಯಲಿ ನಾವು ಮಾತ್ರ ಗೀತೇಲಿ ಹೇಳಿರೋ ಹಾಗೆ ಇರಬೇಕು.

ಕೃಷ್ಣರಾಯ—ಅಲ್ಲವೇ. ಕೃಷ್ಣಸರಮಾತ್ಮ ಸುಮ್ಮನೆ ಹೇಳಿದನೆ?

ಯಜಮಾನ— ಏನ್ನ ಅಂತೀರಿ ?

ಕೃಷ್ಣರಾಯ—ಈಗ ತಾವು ಹೇಳುತ್ತೀರಲ್ಲ ಅದನ್ನ.

ಯಜಮಾನ— ಹೊಲದಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಕಲ್ಲುಕಂಬ ಇರುತ್ತೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹಸು ಬಂದು ಮೈ ತಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಿನಸು ಅದು ತಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೆ. ಕಂಬಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಉಂಟೊ.

ಕೃಷ್ಣರಾಯ—ಹ್ಯಾಗೆ ಉಂಟು.

ಯಜಮಾನ— ಹಸುವಿಗೆ ತಿನಸೂ ಉಂಟು, ತಿಕ್ಕೂ ಉಂಟು. ಕಂಬಕ್ಕೆ ಇದೂ ಇಲ್ಲ ಅದೂ ಇಲ್ಲ.

ಶಾಸ್ತ್ರಿ— ಆಹಾ ಎಂಥಾ ಮಾತು.

ಯಜಮಾನ— ಹಾಗಿರಬೇಕು ನೋಡಿ ಮನುಷ್ಯನಾದೋನು.

ಶಾಸ್ತ್ರಿ— ಕೃಷ್ಣರಾಯರೇ ಯಜಮಾನರ ಮಾತು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವಾಯಿತೊ. ಬಹಳ ಆಳವಾಗಿದೆ ಅರ್ಥ ಅದರಲ್ಲಿ.

ಕೃಷ್ಣರಾಯ—ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಅಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಹ್ಯಾಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕು ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳೆ.

ಶಾಸ್ತ್ರಿ— ಕಲ್ಲು ಅನ್ನೋದು ಗಂಡಸು. ಹಸು ಅನ್ನೋದು ಹೆಂಗಸು. ಕೃಷ್ಣದೇವರ ಹತ್ತಿರ ಹದಿನಾರು ಸಾವಿರ ಹೆಂಗಸರು ಇದ್ದರು ನೋಡಿ. ಪರಮಾತ್ಮ ಹೊಲದಲ್ಲಿನ ಕಲ್ಲುಕಂಬದ ಹಾಗೆ ಇದ್ದ. ನಾನೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇರಬೇಕು.

ಕೃಷ್ಣರಾಯ—ಆಹಾ ಎಂಥಾ ಮಾತು.

ಯಜಮಾನ— ಯಾಕೆ ರಾಮಣ್ಣ ಬೆವ್ವಾನೆ ಕೂತಿದ್ದೀರಿ.

ರಾಮಣ್ಣ— ಇಲ್ಲ ಕೇಳುತಾ ಇದ್ದೆ. ಎಂಥಾ ಮಾತು! ಎಂಥಾ ಮಾತು!

ಯಜಮಾನ— ಈಗ ನೋಡಿ ನಮ್ಮ ಯಜಮಾನಿ ಇದಾರಲ್ಲ.....

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— (ಒಳಗಿಂದ ಬಂದು) ಸರಿ ಏನೋ ಯಜಮಾನಿಗೆ ನೀವು ಮಾಡುತ್ತಿರೋ ಉಪಕಾರ. ಈ ಮಾತಿಗೆ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲ ವೊದಲಿಲ್ಲ. ನೋಡಿ ಆ ಹುಡುಗ ಏನೋ ಮುನಿಸಿಕೊಂಡಿ ದಾನೆ. ಲಗ್ನಪತ್ರಿಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾಯಿತು. ಈಗ ಅವನಿ

గేనో అసమాధాన. ఏను అంత కరసి ఎరడు మాతనాడబారదే.

యజమాన— ఏను అసమాధాన. ఎరడు సూటు బేకు ఎంద, మాడిసికొ ఎందే. కేళిద్దన్నేల్ల కేట్టద్దాయిత. నమ్మప్ప ననగే ఎందొ ఇష్టు ధారాళవాగి దుడ్డు కేట్టద్దొల్ల. కేట్టద్దరే ఆ మాతు బేరే ఇత్తు.

లక్ష్మీ— ఠాగే కేట్టు కేట్టే అవన్న తలీమేలే ఏరిసి కేండ్డిద్దెరి. ఈ మసేల నాను అందరే యారిగొ బేడ. ఎల్లా ఏపాడేల్ల మాడి ఆయిత. ఈగ మునిసికేండ్డిదానల్ల. ఇవ ఆగోదిల్ల అందరే ఆ ఠుడుగిస ఏను నాను మదువేయాగబేకే?

యజమాన— ఆదరొ తప్పిల్ల నోడు. నీను యావ గండసిగొ కడిమే ఇల్ల. ఏను కృష్ణరాయరే నాను ఠేళో మాతు?

కృష్ణరాయ—(ఏను ఠేళువ్చదక్క తోడద) ఆం లొం అల్లవే (ఎండు శాస్త్రిగగి) నన్న వ్రాణక్కి తందనల్లప్ప.

లక్ష్మీ —అయ్యో, నిమ్మ బుద్ధిగే ఏను ఠేళబేకు. ఎల్లర ఎదురిగే నన్న గండుబిరి అంతిరల్ల.

యజమాన— గండుబిరి? యారు ఠాగందోరు? మసే ఆడళిత నోడోదరల్లి, జవానర కేల కేలస తేగేయోదరల్లి నీను యావ గండసిగొ కడిమేయిల్ల అందరే గండు బిరి ఎందరే? ఏను కృష్ణరాయరే నాను ఠేళో మాతు?

లక్ష్మీ— నిమ్మ మాతొ నిమ్మ కృష్ణరాయర మాతొ ఇరలి. ఠుడుగన్న కరసి బుద్ధి ఠేళి. నాళి ఎల్లా ఠోరడ

ಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಹೋದಮೇಲೆ ಆಭಾಸ ಆಗಿ ನಾಚಿಗೆಕೇಡಾ ದೀತು. ಆ ತವ್ವು ನನ್ನಮೇಲೇ ಹೊರುತ್ತೆ ಆಮೇಲೆ.

ಯಜಮಾನ— ಓಹೋ ಹೇಳೋಣ. ಅದಕ್ಕೇನು. ರಾಮಣ್ಣ, ಹುಡುಗನ್ನ ಕರೀರಿ ಹೋಗಿ. (ರಾಮಣ್ಣನವರು ಹೋಗುವರು) ಆಭಾಸ ಯಾಕಾಗುತ್ತೆ. ಇನ್ನೆರಡು ಸೂಟ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡೋಣ ಬೇಕಾದರೆ. ಏನು ಕೃಷ್ಣರಾಯರೆ?

ಕೃಷ್ಣರಾಯ—ಅದಕ್ಕೇನು ಸ್ವಾಮಿ. ಯಜಮಾನಮ್ಮನವರಿಗೆ ಏನೋ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೇಸರವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದಾರೆ. ಆಭಾಸ ಯಾಕಾಗುತ್ತೆ, ನಾಚಿಗೆಕೇಡು ಯಾಕಾಗುತ್ತೆ? ಯಜಮಾನಮ್ಮನೋರು ಮದುವೇ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿ ರೋಡು ಇದು ಒಂದೇ ಸಲವೇ. ಅವರಿಗೆ ಇಂಥ ಕೆಲಸ ಏನು ಹೊಸದೇ? ಏನು ಒರೀ ಮಾತು.

(ರಾಮಣ್ಣ ಪುಟ್ಟಿನ ಕರಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ.)

ಪುಟ್ಟು— ಏನಣ್ಣ ಕರೆದೆಯಂತೆ.

ಯಜಮಾನ— ಆ ಎರಡು ಸೂಟು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡ್ಯಾ ಪುಟ್ಟು.

ಪುಟ್ಟು— ನಾಳೆ ಕೊಡುತ್ತಾನಂತೆ.

ಯಜಮಾನ— ಇನ್ನೇನು, ಇನ್ನೆರಡು ಸೂಟು ಬೇಕೇನು.

ಪುಟ್ಟು— ಬೇಡ.

ಯಜಮಾನ— ಮತ್ತೆ, ನಿಮ್ಮಮ್ಮನಿಗೆ ಏನೋ ಬೇಸರಮಾಡಿದೀಯಲ್ಲ.

ಪುಟ್ಟು— ನಾನು ಅಮ್ಮನ್ನ ಸೂಟು ಕೇಳಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ.

ಯಜಮಾನ— ಮತ್ತೆ ನಾಳೆ ಆಭಾಸ ಆದೀತು ಎಂದರು.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮೂರು ದಿನದ ಹಿಂದೆ ಒಪ್ಪಿದ ಹುಡುಗ ಈಗ ಬೇಡಾ ಅಂತಾಯಿದಾನೇ ಅಂದೆ. ಸೂಟಿನ ಮಾತು ನಾನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಫುಟ್ಟು— (ತಾನೇ) ಇಷ್ಟು ದೂರ ಬಂತೇ ಮಾತು. ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತು. (ಎಂದು ತಂದೆಗೆ) ಜನ ಈ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಏನನ್ನತಾರೆ ಎಂತ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೋರಿತು ಅಣ್ಣ. ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಯಜಮಾನ— ಜನ ಅಂತಾರೆ ಎಂತ ಊಟ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಡೋಕಾಗತ್ತೆ ಯೇನಯ್ಯ?

ಫುಟ್ಟು— ಅಲ್ಲ ಅಣ್ಣ

ಯಜಮಾನ— ಇರವಾ ನಾನು ಹೇಳೋದು ಕೇಳು. ಜನ ಅಂತಾರೆ ನಿಜ. ನಾವು ಊಟ ಬಿಡೋದೇ? ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಎರಡು ಮದುವೆ ಮಾಡಿದೆವು ಎಂತ ಅಲ್ಲವೆ? ನಮಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ ನಾವು ಮಾಡು ತೇವೆ. ಇತರರಿಗೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ ಅವರು ಮಾಡೋದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವರು ಹೇಳೋದೇನು ನಾವು ಕೇಳೋದೇನು? ಏನು ಕೃಷ್ಣರಾಯರೇ?

ಕೃಷ್ಣರಾಯ— ಆಹಾ ನಿಜವಾದ ಮಾತು.

ಯಜಮಾನ— ಅನೇಕರು ಮದುವೆಲಿ ಒಂಟಿ ಮೇಳ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಜೋಡೀ ಮೇಳ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಕಾಸಿದ್ದರೆ ಜೋಡೀ ಮೇಳ. ನಮ್ಮ ಇಷ್ಟ. ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಕಾಸು ಇದೆ. ನಾವು ಮದುವೆಲಿ ಜೋಡೀ ಮೇಳ ಇಡುತ್ತೇವೆ. ನೀವು ಮಗನಿಗೆ ಒಂದು ಮದುವೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ, ನಾವು ನಮ್ಮ ಮಗನಿಗೆ ಎರಡು ಮದುವೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರದೇನು ಅಡ್ಡಿ? ಏನು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೆ.

ಶಾಸ್ತ್ರಿ— ಓಹೋ (ಕೃಷ್ಣರಾಯರಿಗೆ) ಹೌದು ಅನ್ನೋಕೂ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲ ಅನ್ನೋಕೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಮಹರಾಯಗಿತ್ತಿ ಮನೇ ಒಳಕ್ಕಾ ದರೂ ಹೋದರೆ ಇದ್ದೀತು.

ಯಜಮಾನ— ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಡಿರಿದ್ದರೆ ಏನು ತವ್ವು? ಈಗ ಬಿ.ಎ. ಪ್ಯಾಸ್ ಮಾಡಿದೋರು ಎಂ.ಎ. ಪ್ಯಾಸ್ ಮಾಡೋದಿಲ್ಲವೆ? ಏನು ಕೃಷ್ಣರಾಯರೆ?

ಕೃಷ್ಣರಾಯ—ಆಹಾ.

ಯಜಮಾನ— ಒಬ್ಬಳು ತನ್ನಾ ಒಬ್ಬಳು ಇರುತಾಳೆ. ಏನು ತೊಂದರೆ?
ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಡಿರು ಅಂತ ಸರ್ವಜ್ಞ ಪದಾ ಹೇಳಿದಾನಲ್ಲ.
ಅದು ಅಷ್ಟು ಸರಿಯಾದ ಮಾತು ಅಂತ ನಾ ಹೇಳಲಾರೆ.
ಆರುತಿಂಗಳು ಒಬ್ಬಳನ್ನ, ಆರು ತಿಂಗಳು ಇನ್ನೊಬ್ಬಳನ್ನ
ಅವಳ ತಾಯಿಯ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು, ಏನಂತೀರಿ?

ಕೃಷ್ಣರಾಯ—ಓಹೋ.

ಯಜಮಾನ— ಒಬ್ಬಳು ಕೋಪದ ಹೆಂಗಸು ಅನ್ನಿ. ಅವಳಿಗೆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ
ಒಂದಾರು ತಿಂಗಳು ರಜಾ ಕೊಟ್ಟಹಾಗಾಯಿತು.
ಅವಳಿಗೂ ಸುಖ ಇವನಿಗೂ ಸುಖ. ಏನು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೆ?

ಶಾಸ್ತ್ರಿ— ಉಂ ಅ ಹ ಹು (ಕೆಮ್ಮುತಾರೆ).

ಯಜಮಾನ— ಅನೇಕರು ಹೆಂಡತೀ ಜೊತೆಗೆ ಸೂಳೀನ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳೋ
ದಿಲ್ಲವೆ? ಸೂಳೀ ಬೇಡ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಹೆಂಡತೀನೇ ಇರಲೇಳಿ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ಮಗನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳೋರು ಇದೇನೇನನ್ನೋ ಹೇಳು
ತಿದೀರಲ್ಲ. ಬನ್ನಿ ಊಟಕ್ಕೆ ಹೊತ್ತಾಯಿತು. ನಿಮಗೂ
ಹೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ ಎಳಿ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೇ.

ಯಜಮಾನ— ತಡೀರಿ ಸ್ವಲ್ಪ, ಹುಡುಗನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳೋಣ. ಏನು
ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೆ?

ಶಾಸ್ತ್ರಿ— ಆದರೆ ಹೆಂಡತೀನ ಸೂಳಿ ಅಂತ ಹೇಳೋಕೆ ಆಗುತ್ತೆಯೆ
ಸ್ವಾಮಿ?

ಯಜಮಾನ— ಅಲ್ಲರಿ ನಿಮ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರ ಹಾಗಿರಲಿ; ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿ ಹೌದು
ಅಂತೀರೋ ಇಲ್ಲ ಅಂತೀರೋ. ಹೆಂಡತೀ ಅಂದರೆ
ಮದಿವ್ಯಾದ ಸೂಳಿ. ಸೂಳಿ ಎಂದರೆ ಮದಿವ್ಯಾಗದ ಹೆಂಡತಿ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ಇನ್ನು ಸಾಕು ಬಿಡಬಾರದೆ.

ಯಜಮಾನ— ಸ್ವಲ್ಪ ಇರು. ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಇದೆಲ್ಲಾ
ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಮಾತು ಇವನಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯ
ಹೇಳೋಣ. ತಿಳಿತೇನಯ್ಯ ಪುಟ್ಟು?

ಪುಟ್ಟು— (ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು) ಖೂಂ.

ಯಜಮಾನ— ಷೋಕಿನ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊ. ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಡರನ್ನು ಆಳು. ಗಟ್ಟಿಗ ಅನ್ನಿಸಿಕೋ. ಇದಕ್ಕೇನು?

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ಏನು ಮೊದಲನೇ ಸೊಸೇನ್ನೂ ಮನೆಗೆ ಕರತಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ.

ಯಜಮಾನ— ಇನ್ನೇನು ಅಂತ ತಿಳಿದೆ? ಅವಳು ಮನೆಗೆ ಬರದ ಹಾಗೆಯೇ ಇರುತ್ತಾಳೆಯೇ? ನಮ್ಮ ಪುಟ್ಟುಗೆ ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಡರೂ ಸಂಸಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈಹೊತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಇವನ ಸ್ನೇಹಿತ ಹೇಳಿದನಲ್ಲ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಪುಟ್ಟು....ಏನು ಕೃಷ್ಣರಾಯರೆ ಆ ಹುಡುಗ ಬಂದಿದ್ದನಲ್ಲ ಅವನು ಹೇಳಿದ್ದು? ನನಗೆ ಆ ಮಾತು ಮರೆತುಹೋಯಿತು....

ಕೃಷ್ಣರಾಯ—ಯಾರು, ಪುಟ್ಟು ಮನೆಲಿ ಇಲ್ಲದಾಗ ಬಂದಿದ್ದನಲ್ಲ ಆ ಹುಡುಗನೇ?

ಯಜಮಾನ— ಹೌದು, ಅದು ಏನೋ ಹೇಳಿದ. ಮಾತು ಮರೆತು ಹೋಯಿತು.

ಕೃಷ್ಣರಾಯ—ಯಾವ ಮಾತೋ.

ಯಜಮಾನ— ಡಬ್ಬಲ್‌ಗಿಬ್ಬಲ್ ಎಂತ ಹೇಳಿದನಲ್ಲರಿ. ಎರಡು ನಲ್ಲಿ ಬಂದೂಕ ಎನ್ನೋದಕ್ಕೆ.

ಕೃಷ್ಣರಾಯ—ಡಬ್ಬಲ್ ಬ್ಯಾರಲ್ಡ್ ಗನ್ ಅಂದ.

ಯಜಮಾನ— ಆ ನೋಡಿದಿರಾ. ನಮ್ಮ ಪುಟ್ಟು ಡಬ್ಬಲ್ ಬ್ಯಾರಲ್ಡ್ ಗನ್ ಆಗುತ್ತಾನೆ. ಯಾಕೋ ಇದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಯೋಚನೆ?

(ಪುಟ್ಟು ಏನೂ ಹೇಳದೆ ಹೊರಗೆ ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತಾನೆ.)

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ಆಯಿತು ನೀವು ಮಾಡಿದ್ದು. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದಿರಿ. ಇನ್ನಾದರೂ ಊಟಕ್ಕೆ ಎಳಿ.

ಶಾಸ್ತ್ರಿ— (ಕೃಷ್ಣರಾಯರಿಗೆ) ಏನು ಸ್ವಾಮಿ, ಯಜಮಾನರು ಹೇಗೆ ಬುದ್ಧಿಹೇಳಿದರು ನೋಡಿದಿರಾ?

ಕೃಷ್ಣರಾಯ—ಯಾವಾಗಲೂ ಹಾಗೇವೇ ಅವರು.

ಯಜಮಾನ— ಕೃಷ್ಣರಾಯರೆ ಎಳೆ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಗೆ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳೇ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕಲ್ಲವೆ. ಇನ್ನೇನಾದರೂ ಹೇಳೋದಿತ್ತೆ ?

ಶಾಸ್ತ್ರಿ— ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆ.

ಯಜಮಾನ— ಆಗಬಹುದು. (ಎಲ್ಲರೂ ಹೋಗುವರು)

ಸ್ಥಾನ ೮

ಅದೇ ಮನೆ. ಮಾರನೆಯ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಮ್ಮ, ರಾಮಣ್ಣ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ರಾಮಣ್ಣ ಪುಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿ?

ರಾಮಣ್ಣ— ಯಾಕಮ್ಮ ಅವರ ರೂಮಿನಲ್ಲಿಲ್ಲವೆ?

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ಇಲ್ಲವಲ್ಲ.

ರಾಮಣ್ಣ— ಹಿತ್ತಲ ಕಡೆ ಇರಬಹುದು.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ಇಲ್ಲ, ಕೂಗಿದೆ, ಮನೇಲಿ ಇಲ್ಲ. ಜವಾಸನಿಗೂ ತಿಳಿಯದು.

ರಾಮಣ್ಣ— ಬೆಳಗಾಗ ಎದ್ದು ಸುತ್ತೋಕೆ ಹೋಗಿರಬಹುದು.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ಹೋಗಿ ನೋಡೀ ರಾಮಣ್ಣ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದಾನೋ.

ರಾಮಣ್ಣ— ಯಾಕಮ್ಮ ಭಯಪಡುತ್ತೀರಿ, ಪುಟ್ಟರಾಯರು ದುಡುಕೋ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲ. ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಡಿ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ನಿಮ್ಮ ಬಾಯಿಮಾತು ಫಲಿಸಲಿ ರಾಮಣ್ಣ. ನನಗೆ ನೋಡಿ ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣವಿಲ್ಲ.

ರಾಮಣ್ಣ— ನೀವು ಸುಮ್ಮನಿರಿ ತಾಯಿ. ಏರ್ಪಾಡೆಲ್ಲ ನಾನು ನೋಡಿಕೋ ತೇನೆ. ಒಂದೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗೋದಿಲ್ಲ. ಹಪ್ಪಳ, ಸಂಡಿಗೆ, ತುಪ್ಪ ಒಂದೂ ಮರೆಯದ ಹಾಗೆ ಹಾಕಿದೆ. ಅಡಿಗೆಯೋರನ್ನು ನಾನೇ ಕರಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲಾ ಸಾಂಗವಾಗಿ ನಡೀತ್ತೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ಅದಲ್ಲ ರಾಮಣ್ಣ. ಈ ಹುಡುಗ ಹಟಾಮಾಡಿಬಿಟ್ಟು ಸಮಯಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಮಾನಡೋಗುತ್ತಲ್ಲ. ದೇವರಾಣೆ ನೋಡಿ, ಈಗೇನಾದರೂ ಉಪಾಯಮಾಡಿ ಆ ಹುಡುಗೀಗೇ ಬೇರೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಸಿದರೆ ನಾವು ಬದುಕಿ ಕೊಂಡೇವು.

ರಾಮಣ್ಣ— ಪಾಪ ಯಜಮಾನರಿಗೆ ಬಹಳ ಆಶೆಯಿದೆ ಅದು ಭಂಗ ವಾಗುತ್ತೆ. ಮಗನಿಗೆ ಎರಡು ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಅವರಿಗೆ ಆಸೆ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ, ಅವರು ರಾತ್ರಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಕೇಳಿದರೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ಅಯ್ಯೋ ಅವರ ಮಾತಿಗೇನಾಗಬೇಕು ಜಿಡಿ. (ಅರ್ಧ ರಾಮಣ್ಣನಿಗೆ ಅರ್ಧ ತನಗೇತಾನೇ) ಕೋಪ ಬಂತು. ನೋಡೋಣ ಅಂತ ಇನ್ನೊಂದು ಮದುವೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಅಂತ ಹೆದರಿಸಿದೆ. ಅವರು ಏನು ಹೆಣ್ಣು ಹೆತ್ತೋರೋ. ಮಾಡುನೋಡೋಣ ಎಂದರು. ಮಾಡೋದೇ ಎಂತ ಇಷ್ಟು ದೂರ ಬಂದ ದ್ವಾಯಿತು. ಈಗ ಇದರಿಂದ ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಂಡರೆ ಸಾಕಾಗಿದೆ. ಏನು ಮಾಡೋದು.

ರಾಮಣ್ಣ— ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಒಬ್ಬರಿದಾರಮ್ಮ, ಅವರನ್ನ ಕೇಳಿದರೆ ಸರಿಮಾಡಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ಯಾರು ?

ರಾಮಣ್ಣ— ನಮ್ಮ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರ ಹೆಂಡತಿ. ಒಳ್ಳೇ ಜಾಣೆ ಆಕೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ಅಯ್ಯೋ ಅವಳಿಗೆ ಈ ಮಾತು ಹೇಳುವವರುಂಟೆ. ನನ್ನ ಹುರಿದು ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಾಳು. ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ ಸುಮ್ಮನಿರಿ.

ರಾಮಣ್ಣ— ಅಲ್ಲ, ಏನುಮಾಡುವುದು ಅಂದಿರಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ಹ್ಯಾಗಾದರೂ ಆಗಲಿ ಬಿಡಿ, ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದಾಯಿತು. ಪುಟ್ಟೂ ಎಲ್ಲಿ ಅಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಹುಡುಕಿ. ಹತ್ತುಗಂಟಿಗೆ ಗಾಡೀ ಹೊರಡಬೇಕು ಗವೀಪುರಕ್ಕೆ.

ರಾಮಣ್ಣ— ಆಗಲಿ ತಾಯಿ. (ಹೊರಡುವರು.)

ಸ್ಥಾನ ೯

ಮಾರನೇ ದಿನ. ಕಾಲೇಜು ಹಾಸ್ಟಲು. ಪುಟ್ಟು, ಲಕ್ಷ್ಮಣ.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— ಏನು ಪುಟ್ಟು ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೀಯೆ.

ಪುಟ್ಟು— ಲಚ್ಚೀ ನಿನ್ನಿಂದ ಒಂದು ಸಹಾಯ ಆಗಬೇಕು.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— ಏನಪ್ಪಾ ಅದು.

ಪುಟ್ಟು— ನೋಡು, ನಮ್ಮ ಜನ ಮದುವೆಗೆ ಹುಡುಗರನ್ನು ಸಂಪಾದಿ ಸೋಕೆ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ ಎಂತ ಬಹಳ ಸಲ ನಾನೂ ನೀನೂ ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವಲ್ಲ. ಅಂಥಾ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದರೆ ಯಾರಾದರೂ ಬಡವರ ಹುಡುಗೀನ ನಾವು ಮದುವೆಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಜನಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡತರಹಾ ತೋರಿಸಬೇಕು ಅಂತಾ ಇದ್ದೀಯಲ್ಲಾ ನೀನು. ಈಗ ಮದುವೆಗೆ ಒಂದು ಹುಡುಗಿ ಇದೆ. ಬಡವರು, ಆದರೆ ದೊಡ್ಡಮನುಷ್ಯರು. ನೀನು ಅದನ್ನು ಮದುವೆ ಆಗಬೇಕು.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— ಏನು ಬೆಳಗಾಗುತ್ತಾ ಪರಿಹಾಸ್ಯವೇ ಪುಟ್ಟು.

ಪುಟ್ಟು— ಹಾಸ್ಯ ಅನ್ನೋದು ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಾನೂ ಇಲ್ಲ.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— ಪುಟ್ಟೂ ನಾನು ನಿನಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲ. ನೋಡು ನಾನು ಒಂದು ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಅದು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಎಂತ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ನಾನು ಆ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಬ್ರಹ್ಮ ಚಾರಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ನನಗೆ ಯಾಕೆ ಮದುವೆ ಮಾತು?

ಪುಟ್ಟು— ನೀನು ಜನಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡತರಹಾ ತೋರಿಸೋಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಯಿತಲ್ಲ.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಜನ ಇದಾರಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಹೇಳೋಣ. ಎರಡು ಮೂರು ದಿನದಲ್ಲಿ ಬಾ, ನಾನು ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಕೇಳಿಯಿರುತ್ತೇನೆ.

ಪುಟ್ಟು— ಎರಡು ಮೂರು ದಿನದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ. ಮದುವೇನೇ ನಾಳೆ ನಡೆಬೇಕು.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— ನಾಳೇನೇ ಮದುವೇ ಮಾಡಬಿಡಬೇಕು ಅನ್ನೋ ಅವಸರ ಏನು ?

ಪುಟ್ಟು— ನಾಳೆ ಮದುವೆ ಎಂತ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಅದು ತಪ್ಪದೆ ಇರೋಕೆ ಒಬ್ಬ ವರಬೇಕು.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— ವರ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಮದುವೆ ಯಾಕಯ್ಯ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ ದರು.

ಪುಟ್ಟು— ವರ ಗೊತ್ತಾಗಿದ್ದ. ಈಗ ಅವನಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಇಲ್ಲ.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— ನಾನೇನು ಮಾಡಲಪ್ಪ; ನನ್ನ ಸವಾಚಾರ ಹೇಳಿದೆನಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ, ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ತಂದೆ ಯಾರನ್ನೂ ಕೇಳಲೇ ಬೇಡವೆ? ಪುಟ್ಟು ನೀನು ಏನು ತಿಕ್ಕಲನಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡು ತ್ತಿದೀಯಲ್ಲ?

ಪುಟ್ಟು— ಹಾಗಾದರೆ ಏನು ಮಾಡೋದು ?

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಫಿ ಕುಡೀತೀಯಾ ? ಏನಾದರೂ ತೋರಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಯ್ಯರ್ ಕಾಫಿ ಒಹಳ ಒಳ್ಳೇದು. ಅದನ್ನು ಕುಡಿಯದೇ ಇರೋರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಜನಕ್ಕೆ ಬಿ.ಎ. ಫೆಯಿಲೋ ?

ಪುಟ್ಟು— ಲಜ್ಜೆ ನನಗೆ ತೋರುತ್ತೆ. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಈಗ ರಾಮೂ ಮನೆಗೆ ಹೋಗೋಣ; ಅವನ್ನ ಸೀತಮ್ಮನ್ನ ಕೇಳೋಣ. ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀ.

లక్ష్మణ— దోడ్డతరహ తోరిసు ఎంత నన్న మాత్ర బలవంత
మాడబోడ. ఇన్ను బేకాద్దేల్ల మాడోణ.
(హోగువరు.)

స్థాన ౧౦

సీతమ్మ న మనె. రామచంద్ర, పుట్టు, లక్ష్మణ.

లక్ష్మణ— ఆక్కా స్వల్ప కాఫి కేడుతురీయా (ఎందు ఒళగే
హోగువను).

రామచంద్ర—సరి ఇవన కాఫి ఇన్ను. పనయ్య పుట్టు బహళ బేగ
సుత్తొకే జొరటబట్టిదీయే?

పుట్టు— నోడు రాము ననగే రాత్రియేల్లా సిద్దయిల్ల. నిన్నే
సాయంకాల అత్తిగే ఒందు మాతు పేళిదరు నోడు,
ననగే అదే పిడిదు బిట్టితు.

రామచంద్ర—అవళ మాతు స్వల్ప దుడుకు. నీ అదక్కే అప్పు
యోజిసోడే?

పుట్టు— నాను ఈ మదువే మాడికొండరే మంజుళా
పూటలు బట్టు బేవనమాడబేకాగుత్తే ఎందరు.
ననగే కిన్నగే పోడేద హాగాయితు. అదు నిజపూ
హౌదు నోడు. నాను ఇన్నొబ్బళన్న మదువే ఆదరే
అవళ గతి పను?

రామచంద్ర—ఊం.

పుట్టు— అణ్ణ బేరే రాత్రి సిక్కాపట్టి మాతనాడిబిట్టరు.
పిగ్గాగి హాగాగి నాను ఒందు పిషయ గట్టిమాడి
బిట్టి. నాను ఈ ఎరడనే మదువే మాడికొళ్ళొల్ల
అంత.

రామచంద్ర—ఆమేలే?

ಪುಟ್ಟು— ಬೇಗೈ ಎದ್ದು ಲಚ್ಚೀ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಈ ಹುಡುಗೀನ ಮದುವೆ ಆಗೋ ಎಂದೆ. ಅವ ಬಲ್ಲೆ ಅಂತಾ ಇದಾನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡೋದು ಎಂತ ನಿನ್ನ ಕೇಳೋಕೆ ಬಂದೆವು.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಏನು? ಲಚ್ಚೀ ಈ ಹುಡುಗೀನ ಬಲ್ಲೆ ಅಂದನೆ? (ಲಚ್ಚೀ ಸೀತಮ್ಮ ಬರುವನು.) ಲಚ್ಚೀ ಇಲ್ಲಿ ಬಾ (ಲಚ್ಚೀ ಬರುವನು). ಇವ ಹೇಳಿದ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ನೀನು ಮದುವೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ ಯಂತೆ?

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— ಅಪ್ಪನ್ನ ಕೇಳಿದೆ, ಅಮ್ಮನ್ನ ಕೇಳಿದೆ ಯಾರನ್ನೋ ಮದುವೆ ಯಾಗೋಕಾಗುತ್ತೆಯೆ ಭಾವ?

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಇಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿರ ಬಾರಯ್ಯ (ಲಚ್ಚೀ ಬರುವನು). ನಿನ್ನ ಜೇಬಿ ನಲ್ಲಿರೋ ಫೋಟೋ ತೆಗೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಫೋಟೋ ಯಾವದು?

ರಾಮಚಂದ್ರ—ನೀನು ಕೊಡುತ್ತೀಯೋ ನಾನು ತೆಗೆಲೋ?

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— ಭಾವ ನೀ ಸುಮ್ಮನಿರು.

ಸೀತಮ್ಮ— ಇವನ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ಫೋಟೋ ಬೇರೆಯಿದೆಯೇನು? ಅದು ನೀವೇನು ಒಲ್ಲರಿ?

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಪೊನ್ನ ನನ್ನ ಅಂಗೀ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇವನಂಗಿ ಹಾಕಿದ್ದ. ಕೈ ತಪ್ಪಿ ಇವನ ಜೇಬಿಗೆ ಕೈಹಾಕಿದೆ. ಒಂದು ಫೋಟೋ ಇತ್ತು. ಲಚ್ಚೀ ತೆಗೆಯಯ್ಯ (ಎಂದು ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕುವನು).

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— ಭಾವ ಬೇಡ ಬೇಡ, ದಮ್ಮಯ್ಯ ಬೇಡ. (ಎಂದು ಅದು ಹಿಡಿದು ಹೋಗುತ್ತ ಎಂದು ತೋರಲು ಬಿಡುವನು.)

ರಾಮಚಂದ್ರ—(ಫೋಟೋ ಒಂದನ್ನು ತೆಗೆದು) ಪುಟ್ಟು ಈಗಲಾದರೂ ತಿಳಿಯಿತೋ ಇವನು ಮದುವೆಯಾಗೋಕೆ ಒಪ್ಪುತ್ತಾನೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂತ?

ಪುಟ್ಟು— (ಫೋಟೋವನ್ನು ನೋಡಿ.) ಏನು ಇದಕ್ಕೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ?

ರಾಮಚಂದ್ರ—(ತಾನೇ) ಇದರಲ್ಲೇನೋ ತಮಾಷೆಯಿದೆ (ಎದುಕೊಂಡು) ಹುಡುಗೀ ಫೋಟೋ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ತಿರುಗೋನು ಹೆಂಡತಿ ಬೇಡಾ ಅಂತಾನೆಯೇನಯ್ಯ ?

ಸೀತಮ್ಮ— ಇದೇನು ನೀವು ಗಲಾಟೆಮಾಡುತ್ತಿರೋದು.

ರಾಮಚಂದ್ರ—(ಹೆಂಡತಿಗೆ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ) ನನಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡು; ತಮಾಷೆ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ (ಎಂದು ಲಜ್ಜೆಯನ್ನು ಒಂದುಕಡೆ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ). ಲಜ್ಜೆ ಪುಟ್ಟು ಹೇಳೋ ಮಾತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊ. ಅಲ್ಲಿ ಬಾ ಸಂಜೆಗೆ. ನಾನೆಲ್ಲ ಸರಿಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— ಇಲ್ಲ ಭಾವ, ನಾನು ವಿಮಲಾನ ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾರನ್ನೂ ಮದುವೆಯಾಗಲಾರೆ. ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಕೂಡಾ ಕಾಗದ ಬರೆದು ಬಿಟ್ಟಿ. ನೀನು ಬಂದು ಇದೇನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ನಾನು ಓದೋದು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಾದರೂ ದೇಶಾಂತರ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಅಂತ. ಈಗ ಹೋಗಿ ಅಧ್ಯಾಸೋ ಪರದೇಶೀ ಹುಡುಗೀನ, ಇನ್ನೊಂದು ಮದುವೆ ಚತೆಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡೋರ ಮಗಳನ್ನ ಕಟ್ಟಿಕೋ ಅಂತೀಯಲ್ಲ ನೀನು.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ರಹಸ್ಯ ಇದೆ. ನಾ ಹೇಳಿದರೆ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತೆ. ಪುಟ್ಟೂಗೆ ನೀನು ಊಂ ಅನ್ನು, ಎಲ್ಲಾ ಸರಿ ಹೋಗುವ ಹಾಗೆ ನಾನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— ಊಂ ಎಂತ ಹೇಳಿ ಆಮೇಲೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹ್ಯಾಗೆ ?

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಹಾಗೇನಾದರೂ ತೊಂದರೆ ಒಂದರೆ ನಾನೇ ಬೇಕಾದರೆ ಆ ಹುಡುಗೀನ ಮದುವೆ ಆದೇನೇ ಹೊರತು ನಿನ್ನ ಬಲವಂತ ಮಾಡೋಲ್ಲ.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— ಅಕ್ಕ ನನ್ನ ಉಳಿಸುತ್ತಾಳೆ ಆಮೇಲೆ. ಇದೇನೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯೋಲ್ಲವು. ಇದರ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟ.

రామచంద్ర—పుట్టొ, లచ్చీగే నాను యేదేసే. అవ ఒప్పి కేందిదానే.

పుట్ట— హా, సజవాగి? పసయ్య లచ్చీ.

లక్ష్మణ— పసో భావ హేళుతాసే అంత ఒప్పిదేనప్ప. ఇన్నేను మోడోదు (ఎందు ఒందు కడగి హోగి కిటికియింద పనన్నో నోడుత్తా నిల్లవను).

పుట్ట— (రామచంద్రుని మాత్ర) ఇదు అమ్మసిగే అణ్ణసిగే సంజీ వరిగి తిళియకొడదు రాము. ఆ యడుగి తందేగి మాత్ర తిళిసజీకు. యారో సీతారామయ్య సోరంతే, ఇల్లీ ఇదారంతే.

రామచంద్ర—బీకాదరీ అవరిగి నాను హేళుతేసే.

పుట్ట— హాదు, నాను ఈగ ఇల్లి ఒందుబట్టిదేసే. అమ్మ యడుకిసుత్తా ఇరుత్తారే. నా మసగి హోగబీకు. సీసే హోగి సీతారామయ్యసవర యత్తర ఒప్పిస బీకు.

రామచంద్ర—నాను హోగి ఒప్పిసుతేసే. ఒందు కాగద బరేదు కేడు.

పుట్ట— పసంత?

రామచంద్ర—“నసగి సమ్మ మగళన్న మదుపేయాగోక ఇష్ట పిల్ల. పసో కారణింద ఒప్పికొండే. దయమాడి నన్న మన్నిసి. అవళన్న ఇన్సారిగాదరూ కేట్టు మదుచే మాడి. నమ్మ తందేతాయీ ఇదక్క ఒప్పిదారే. హ్యాగి ఈ మాతు హేళోదు అంత నాచీకొందిదారే” అంత బరకేడు.

పుట్ట— తందే తాయీ ఇదక్క ఒప్పిదారే ఎంత హేగి బరేయోదు.

రామచంద్ర—సీను ఒల్లి ఎందరే తందే తాయీ ఒప్పదే పనుమాడు త్తారే అల్లదే సీను ఇంథ ఒళ్ళీ కేలసక్కే సమ్మతి

ಕೇಳುತ್ತಾ ಕೂತರೆ ಆಗೋಲ್ಲ. ಒಂದು ಸುಳ್ಳು ಬರೆದು ಕೊಡು ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲ.

ಪುಟ್ಟು— ಇದೋ ಕೊಟ್ಟಿ (ಎಂದು ಒಂದು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಒಂದು ಕಾಗದ ಬರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್ ಸೀತಮ್ಮನಿಗೆ ಸಮಾಚಾರ ವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.) ಇಕೋ ಕಾಗದ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಸರಿ ಇನ್ನು ನೀನು ಹೋಗು.

ಪುಟ್ಟು— ರಾಮೂ, ಏನೇನು ಹೇಳಿ ಅವರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತೀಯೋ. ಅತ್ತಿಗೆಗೆ ನಾ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಲಚ್ಚೀ ಬಹಳ ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್. (ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋಗಿ ಮತ್ತೆ ಬಂದು) ಅತ್ತಿಗೆ.

ಸೀತಮ್ಮ— ಏನು ಪುಟ್ಟು?

ಪುಟ್ಟು— ಮಂಜು. ಇಲ್ಲದಾಳೆಯೆ?

ಸೀತಮ್ಮ— ಇದಾಳೆ, ಆದರೆ ಈಗ ನೀನು ಅವಳನ್ನು ನೋಡಕೂಡದು.

ಪುಟ್ಟು— ಈಗ ನೋಡೋಕೆ ನೀನು ಬಿಡೋಲ್ಲ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತು, ನಾಳೆ....

ಸೀತಮ್ಮ— ನಾಳೆ ಏನು ಅಂತೀ?

ಪುಟ್ಟು— ಈ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಲ್ಲ ಅಂತ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದೆ ನಲ್ಲಾ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾಗುತ್ತೆ. ನೀನು ಮಂಜೂನ ಅಲ್ಲಿ ಕರತಂದರೆ....

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಮದುವೆಗೆ ಬದಲು ಪ್ರಸ್ತು ಆಗಲಿ ಅಂತೀಯೋ?

ಪುಟ್ಟು— ಹೌದು.

ಸೀತಮ್ಮ— ಸದ್ಯ ಅಮ್ಮನ ಮನಸ್ಸು ಸಂತೋಷಪಡಿಸೋದಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀಯಲ್ಲ. ಆಗಲಿ ಕರೆತರುತ್ತೇನೆ.

ಪುಟ್ಟು— ನಾ ಬರುತ್ತೇನೆ (ಹೋಗುವನು).

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಲಚ್ಚೀ ನಿನಗೆ ಈ ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯನೋರ ಮನೆ ಗೊತ್ತೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— (ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಂದು) ಇಲ್ಲ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ವುಟ್ಟು ಹೇಳಿದ ಹುಡುಗೀ ಮನೇ ಅಲ್ಲೇ ಇದೆಯಂತೆ.
(ಹೆಂಡತಿಗೆ) ಏನು ನಿನ್ನ ತಮ್ಮನಿಗೇ ಎಲ್ಲಾ ತಿಂಡಿ ಕಾಫಿ.
ನನ್ನ ವಿಚಾರಿಸೋದೇ ಇಲ್ಲ.

ಸೀತಮ್ಮ— ನೀವು ತಿಂದು ಮಿಕ್ಕದ್ದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸಾಲದೇನೋ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ದಿನಾ ಹಾಗಿರಬಹುದು. ಈಹೊತ್ತು ನಾನು ಕಾಫಿ
ಕುಡಿಯೋ ಮೊದಲು ಈ ಶೂರರು ದಾಳಿಯಿಟ್ಟು ನನಗೆ
ಕಾಫಿಯಿಲ್ಲದೇ ಮಾಡಿದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಫಿತಾ. ಹೋಗ
ಬೇಕು ಕೆಲಸ ಇದೆ.

ಸೀತಮ್ಮ— ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೀರಿ?

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಲಚ್ಚೇಗೆ ಅವನ ನಾಳೆ ಹೆಂಡತೀನ ತೋರಿಸೋಕೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— ಭಾವ ನಾನು ಮದುವೆಯಾಗೋದು ವಿಮಲಾಸ. ಇಲ್ಲದೇ
ಇದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ. ನೀನು ಈಗ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಮೇಲೆ
ಒಪ್ಪಿದೇನೆ. ವಿಮಲಾ ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾವಳನ್ನೂ ನಾನು
ಮದುವೆ ಆಗೋಲ್ಲ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ವುಟ್ಟು ಹೇಳಿದ ಹುಡುಗೀನ ನಾನು ನಿನಗೆ ತೋರಿಸು
ತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನ ವಿಮಲಾ ಹಾಗೆ ಇದಾಳೋ ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ
ಜೆನ್ನಾಗಿದಾಳೋ ನೋಡು. ಆಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡು.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— ಇದೇನೋ ನನಗೆ ನೀನು ಹೇಳಿದ್ದು?

ಸೀತಮ್ಮ— ಲಚ್ಚೇ ಅವರು ಹೇಳೋ ಮಾತು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೇಳು.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— ಅಕ್ಕಾ ನೀನೂ ಭಾವನ ಬೊತೆಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡೆಯೋ? ಆಗ
ಲಮ್ಮ. ನಡೀ ಭಾವ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಅದೀಗ ಜಾಣ. ಏನು ಯಜಮಾನಿ, ಮಂಜಮ್ಮ ಎಲ್ಲಿ?
ಅವಳಿಗೆ ದೇಳು. ನಾಳೆಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಲಿ. ಏನಯ್ಯಲಚ್ಚೇ,
ಏನು ನಡಕೊಂಡು ಹೋಗೋಣೋ ಇಲ್ಲ ಹುಡುಗೀನ

ಸೋಡೋಕೆ ಚೋಗೋನು ನಿನಗೆ ವೋಟಾರು ತರಿ
ಸೋಣೋ?

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— ನಾನು ಮದುವೆ ಆಗೋ ಹಾಗಿದ್ದರಲ್ಲವೇ ವೋಟಾರು
ತರಿಸೋದು. (ಎಲ್ಲರೂ ಹೊರಡುವರು.)

ಸ್ಥಾನ ೧೧

ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯನವರ ಮನೆ. ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯ, ರಾಮಚಂದ್ರ.

ಸೀತಾರಾ— ತಾವು ಅವರಿಗೆ ಏನಾಗಬೇಕು? ಬೆಳಗಾಗ ಒಳ್ಳೆ
ಸಮಾಚಾರ ತಂದಿರಲ್ಲ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಮ್ಮ ನನಗೆ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನಾಗಬೇಕು. ಪುಟ್ಟ
ನನಗೆ ತಮ್ಮ.

ಸೀತಾರಾ— ಹೌದು ಸ್ವಾಮಿ, ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದಿಂದ ಹುಡುಕಿ
ಹುಡುಕಿ ಹುಡುಗ ಸಿಕ್ಕದೆ ಪೇಚಾಡಿದೆ. ಕೊನೆಗೆ
ಹ್ಯಾಗಾದರೂ ಆಗಲಿ ಒಂದು ಸಲ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸಾಕು ಎಂತ
ಪಣ್ಣನ ಮೇಲೆ ಹೆಣ್ಣುಕೊಡೋದಕ್ಕೂ ಒಪ್ಪಿದೆ. ನಾನು
ಮನಸ್ಸು ಕಲ್ಲುಮಾಡಿ ಗೃಹಸ್ಥರು ಎಂತ ಒಪ್ಪಿದ ಮೇಲೆ
ಇವರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಲಗ್ನಪತ್ರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಈಗ
ಬೇಡ ಎಂದರೆ ನನ್ನ ಮರಣ್ಯದೇ ಏನಾಯಿತು?

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಅದೆಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯವೇ ಸ್ವಾಮಿ. ಆದರೆ ನೋಡಿ ಹುಡುಗನಿಗೆ
ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಅವನ ಹತ್ತಿರ ಸಿಮ್ಮ ಹುಡುಗಿ ಏನು ಸಂಸಾರ
ಮಾಡಿತ್ತು?

ಸೀತಾರಾ— ಈ ಸಂಸಾರ ತಪ್ಪು ನನಗೆ ಏಕೆ ಸ್ವಾಮಿ? ಮದುವೆ
ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಇಷ್ಟವಿದ್ದರೆ ಹುಡುಗೀನ ಕರಕೊಳ್ಳಲಿ.
ಇಲ್ಲದ ಇದ್ದರೆ ಬಿಡಲಿ. ನಮ್ಮ ಮನೇಲಿ ಇರುತ್ತಾಳೆ. ಲಗ್ನ
ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ ಅಂತ ಅವಮಾನ
ಮಾಡೋದೆ?

ರಾಮಚಂದ್ರ—ದಯವಿಟ್ಟು ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ತಾವು.

ಸೀತಾರಾ— ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ದಯಾಗಿಯಾ ಇಡೋ ಸ್ಥಿತೀಲಿ ಇಲ್ಲ. ಸಂಜೀಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಇಳುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಇಳುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಹುಡುಗೀಸ ತೋರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಹುಡುಗನ್ನ ಕರತನ್ನಿ ಅನ್ನು ತೇವೆ. ಆಗ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಹೇಳಲಿ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಹುಡುಗನ್ನ ಕರತರುತಾರೆ. ಆದರೆ ನೀವು ಅಂದು ಕೊಂಡಿರೋ ಹುಡುಗನ್ನ ಅಲ್ಲ.

ಸೀತಾರಾ— ಇನ್ನಾರನ್ನೋ ಕರತಂದರೆ ನಾವು ಒಪ್ಪಬೇಕಲ್ಲ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ನೀವು ಒಪ್ಪೋ ಮಾತೇನು. ನಿಮ್ಮ ಹುಡುಗಿ ಒಪ್ಪಿದರೆ ಸರಿಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ?

ಸೀತಾರಾ— ಪಾಪ ಅದಕ್ಕೇನು ತಿಳಿಯುತ್ತೆ, ಅದೊಂದು ಮಗು. ಒಪ್ಪಿದರೂ ಅಷ್ಟೇ ಒಪ್ಪದೇ ಇದ್ದರೂ ಅಷ್ಟೇ. ಹಾಗಾದರೆ ಹುಡುಗ ಒಬ್ಬ ಇದಾಸೆ ?

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಅವನ್ನ ತೋರಿಸೋಕೆ ಕರತಂದಿದೇನೆ.

ಸೀತಾರಾ— ಏನೋ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ಸುಲಭವಾದಹಾಗಿದೆಯಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಹುಡುಗ ? ನಿಮ್ಮ ಜೀವನಲ್ಲಿದಾಸೆ ಏನು ?

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಇಲ್ಲ. ಅವ. ಜೀವನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಸೋದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಬೀದಿ ಕೊನೇಲಿ ಜಿಟ್ಟುಬಂದೆ. ಕಾದುಕೊಂಡು ನಿಂತಿದಾಸೆ. ನಾನು ಹೋಗಿ ಅವನ್ನ ಕರತರುತೇನೆ. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಹುಡುಗೀಸ ಇಲ್ಲಿ ಕರತನ್ನಿ.

ಸೀತಾರಾ— ಒಳ್ಳೇ ಪೇಚಾಟಕ್ಕೆ ಬಂತಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನ ಹೆತ್ತಮೇಲೆ ಹೀಗೇ ಎಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ. ಆಗಲಿ ಸ್ವಾಮಿ. ಸಂಜೀಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಫಜೀತಿ ಆಗೋದಕ್ಕಿಂತ ಈಗ ಹುಡುಗನ್ನ ನೋಡಿ ಒಪ್ಪೋದೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂತ ಹೇಳಿ

ಬಿಡುತ್ತೇವೆ. (ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವನು. ಸೀತಾ ರಾಮಯ್ಯ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವರು. ಸ್ವಲ್ಪಕೊತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್ ಲಚ್ಚೀನ ಕರಕೊಂಡು ಬರುವನು.)

ರಾಮಚಂದ್ರ—ವಿಮಲಾ ಮನೆ ಇಲ್ಲೇ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೇ ಇರಬೇಕು ಅಲ್ಲವೇ ಲಚ್ಚೀ.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— ನಾನು ಅವಳ ಮನೇ ನೋಡಿಲ್ಲ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಮತ್ತೆ ಫೋಟೊ ತಕ್ಕೊಳ್ಳೋ ಅಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗಿದೆ ಸ್ನೇಹ.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಅವಳನ್ನ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ ಭಾವ. ಬರುತ್ತಾ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ರತೀ ಹಾಗೆ ಕಂಡಳು ಅವಳು. ಫೋಟೋಗ್ರಾಫರ ಹತ್ತಿರ ಅವರ ಕಾಲೇಜಿನ ಗ್ರೂಪ್ ಒಂದು ಇತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವಳ ಚಿತ್ರ ಇತ್ತು. ಅದನ್ನು ಬೇರೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೀಯಾ ಎಂದು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟೆ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಅದರ ಮೇಲೆ From your beloved V. ಎಂದಿದೆಯಲ್ಲ ಅದನ್ನ ಅವನೇ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟನೋ?

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— ನೀನು ನನ್ನ ಪಾಟೀ ಸವಾಲು ಮಾಡಬೇಡ ಭಾವ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಅದರಲ್ಲೂ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳುವಹಾಗಿದ್ದರೆ ಬೇಡಲೇ ಬೇಡ. ಯಾಕೋ ಈ ಹುಡುಗಿ ಒರಲಿಲ್ಲವ್ವ. ಇರು ಬಂದೆ (ಎಂದು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವನು.)

(ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯ, ವಿಮಲಾ.)

ಸೀತಾರಾ— ಎಲ್ಲಿ ಹುಡುಗ ?

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಇಕೊ ಬಂದ. ಈಗ ನೋಡಿ (ಎಂದು ಮಾತನಾಡಿಸುತ್ತ ಅವರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಮಲಾ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವಂತ ಮಾಡುವನು. ಒಳಗೆ)

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— (ವಿಮಲಾನ ನೋಡಿ) ವಿಮಲಾ.

విమలా— లక్ష్మణరావా.

లక్ష్మణ— ఇదేను ఇల్లీదిరి.

విమలా— నమ్మ మనే ఇదు.

సీతారా— యారు ఒకగే? మాతనాడుత్తిదారే.

రామచంద్ర—సిమ్మ అళియనాగోల కుడుగు.

సీతారా— ఇకేల బంద అందిరి.

రామచంద్ర—హౌదు, బంద. (ఇబ్బరూ ఒకగే హోగువరు.)

సీతారా— ఇవరు నినగే గోత్తేనమ్మ ఏమలా?

రామచంద్ర—అచ్చీ ఇదేప్ప నీను మదువేయాగోల కుడుగు.
నినగే ఇష్ట ఇదేయోల ఇల్లవోల నోడు.

లక్ష్మణ— బిడు భావ, నన్న కూడ ఆటవాడబేడ. ఏమలన
పుట్టుగే కేడోడు అంత మాతాగిదే.

రామచంద్ర—తనగే గోత్తాగిద్ద కుడుగిన నీను మాడికేల బేకు
ఎంతలే పుట్టుచేళిద్దు. అదన్న నీను తిళుకేళి
ల్లి.

లక్ష్మణ— నిజవాగి?

రామచంద్ర—సీతారామయ్యనవరే ఆ కాగదనన్న ఇవరిగే
తేలెరిసి.

సీతారా— (కాగదనన్న కేడుత్త) నమ్మ కుడుగు ఇవరన్న
వోదలు నోడిదాళంతే న్నామి. అవళు ఒప్పుతాళి.
నానూ ఒప్పుతేనే.

లక్ష్మణ— (కాగదనన్న ఓది) భావ ఇదన్న ననగే నీను వోదలే
చేళబేడవే?

రామచంద్ర—ఇరలి బారయ్య. నినగే బుద్ధి ఇల్లదే ఇద్దరే నాను
ఎష్టు చేళిదరే తిళిదిరు. సీతారామయ్యనవరే
నావు హోరడోణవే ఇన్న?

ಸೀತಾರಾ— ಆಗಬಹುದು ಸ್ವಾಮಿ. ಅಂದರೆ ನೋಡಿ ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್ ಈ ಕಾಲದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಹೀಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹುಡುಗರ ಸಂಗಡ ಮಾತನಾಡೋದು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋದು ಆದರೆ ಹೆತ್ತವರ ಮಾನ ಹಾಗೆ ಉಳಿಯಬೇಕು ?

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಯಾವ ಕಾಲದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೂ ಹೀಗೇವೇ ಸ್ವಾಮಿ. ತಮ್ಮ ಯಜಮಾನ ಸತಿ ತಮಗೆ ಏನೂ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿ ದಿಲ್ಲವೋ ?

ಸೀತಾರಾ— ಅಯ್ಯೋ ಸಾಪ. ಆಕೆ ಅದೆಲ್ಲಾ ಕಾಣಳು. ನಾವು ಒಂದು ಅಗ್ರಹಾರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದೋರು ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರೆ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಅಗ್ರಹಾರದಲ್ಲಿ ನೀವೂ ನಿಮ್ಮಾಕೆ ಚಿಕ್ಕವರಾಗಿದ್ದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಮನೆಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಕಡುಬು ಗಿಡುಬು ತಂದು ನಿಮಗೆ ಕೊಟ್ಟದಿಲ್ಲವೋ ಅವರು ?

ಸೀತಾರಾ— ಕೊಟ್ಟದ್ದುಂಟು ಅನ್ನಿ. ಅದೆಲ್ಲಾ ಹಿಂದಿನ ಮಾತು. ಇನ್ನದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡೇನು ? ಆಕೆ ತೀರಿಹೋಗಿ ಬಹಳ ವರ್ಷ ಆಯಿತು ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರೆ. ಹೌದು ಸ್ವಾಮಿ, ಇದೆಲ್ಲಾ ಆಯಿತು. ಹುಡುಗನ ಗೋತ್ರ ಯಾವದು ಕೇಳಿ ಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಪ್ರವರ ಹೇಳುವವರಿಗಲ್ಲವೆ ಸ್ವಾಮಿ ಗೋತ್ರ. ನಮ್ಮ ಹುಡುಗ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೇನೆ ಮಾಡೋಲ್ಲ.

ಸೀತಾರಾ— ಹಾಗೆಂದರೆ ಪುರೋಹಿತರು ಬಿಡುತಾರೆಯೆ ಸ್ವಾಮಿ. ಗೋತ್ರ ಕೇಳುತಾರಲ್ಲ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ನಿಮ್ಮದು ಯಾವ ಗೋತ್ರ ಹೇಳಿ.

ಸೀತಾರಾ— ಕೌಶಿಕ ಗೋತ್ರ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಸರಿ ನಮ್ಮ ಹುಡುಗನದು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಗೋತ್ರ.

ಸೀತಾರಾ— ಅಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ.....

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಅಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ, ಹೇಳಿದೆ ಅಷ್ಟೇ. ನಾನು ಎಲ್ಲಾ ಆಗಲೇ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಸರಿಯಾಗಿದೆ.

ಸೀತಾರಾ— ಸಂತೋಷ ಸ್ವಾಮಿ (ಹೊರಡುವರು. ಬಾಗಿಲ ಮುಂದೆ)

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— ಭಾವ, ನೀನು ಈ ಫೋಟೋ ಬೇರೆ ಪುಟ್ಟಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಿದೆ ಯಲ್ಲ. ಏನು ನನಗೆ ಫೋಟೋ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಳು ಎಂತ ತಿಳಿದರೆ ಎಲ್ಲರ ಹತ್ತಿರಲೂ ಅವಳ ಮಾನ ಹೋಗುತ್ತೆ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಆದರೆ ಈ ಫೋಟೋನ ನನಗೆ ಏನುಲಾ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲವಲ್ಲ.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— ಇನ್ನು ಯಾರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಅಂತೀ ?

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಫೋಟೋಗ್ರಾಫರ ಹತ್ತಿರ ಇದ್ದ ಗ್ರೂಪಿನಿಂದ ನೀನೇ ಬೇರೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಾಗೇ ಹೇಳೋಣ ಅಂತೀಯಾ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಓಹೋ.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ— ನೀನು ಒಳ್ಳೇ ಭಾವನಪ್ಪ. ಹೇಳಿದೋನು ನಾನೇ ಮರೆತೆ. ನೀನು ಮರೆಯದೇ ಇದೀಯಲ್ಲ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಇಂಥ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದೋರು ಮರೆತಾರೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣ; ಕೇಳಿದೋರು ಮರೆಯೋದಿಲ್ಲ. (ಹೋಗುವರು.)

ಸ್ಥಾನ ೧೨

ಸೀತಮ್ಮನ ಮನೆ. ಸೀತಮ್ಮ, ಅವಳ ತಂದೆ ವೆಂಕಟರಮಣಯ್ಯ, ನರಸಮ್ಮ, ದೊಡ್ಡವ್ವ.

ವೆಂಕಟರ— ಏನಮ್ಮ ಸೀತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಎಲ್ಲಿ? ಕಾಲೇಜಿನ ಹತ್ತಿರ ವಿಚಾರಿಸಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ.

ಸೀತಮ್ಮ— ಯಾಕಪ್ಪಾ ಗಾಬರಿಯಾಗಿದ್ದೀರಿ.

ನರಸಮ್ಮ— ದೇಶಾಂತರ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಎಂತ ಬರೆದಿದ್ದ. ಓಡಿಬಂದ ದಾದಿಯಿತು.

ದೊಡ್ಡವ್ವ— ನಾನು ನಿಮ್ಮಪ್ಪನ್ನ ಸಣ್ಣವನ್ನ ದೊಡ್ಡವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಇವರ ಹೊಟ್ಟೆಲಿ ಮಕ್ಕಳಾದೀತೇ ಎಂತ ಕಾದೆ. ಹೆತ್ತ ದ್ವಿಲ್ಲ ಸುಖವಾಗಿದೆ. ಮಧ್ಯೆ ಈ ವಕ್ರ ಏನು ಮಾಡು ತಾನೋ ಎಂತ ನಾನೂ ಎದ್ದು ಬಿದ್ದು ಓಡಿಬಂದೆನಮ್ಮ.

ಸೀತಮ್ಮ— ಅವನಿಗೆ ಏನೋ ಬೇಸರ ಆಗಿತ್ತು, ಬರದ. ಈಗ ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಹೋಗಿದೆ. ಮದುವೆಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡೋಕೆ ಎಂತಲೇ ಹೋಗಿದಾರೆ.

ವೆಂಕಟರ— ಅಳಿಯಂದರೆ?

ಸೀತಮ್ಮ— ಊಂ.

ವೆಂಕಟರ— ಸಂತೋಷ. ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಹೊತ್ತೇ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಒಂದಷ್ಟು ಹಣಗಿಣ ಸರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇನೆ.

ಸೀತಮ್ಮ— ಊರಿಗೆ ಹೋಗೋಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ಈ ಹೊತ್ತೇ ವರಪೂಜೆ; ನಾಳೆ ಮದುವೆ. ಒಳಗೆ ಬನ್ನಿ ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ಈಗಲೇ ಲಗ್ನ ಪತ್ರಿಕೆ ಬರೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತೆ ಅಪ್ಪ. ಇನ್ನಾವದಕ್ಕೂ ಹೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ನರಸಮ್ಮ— ಹುಡುಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆಯೇ ಸೀತಮ್ಮ? ಮನ್ಮಥನಂತ ಹುಡುಗ.

ಸೀತಮ್ಮ— ದಂತದ ಪುತ್ಥಳಿ ಹಾಗಿದೇಮ್ಮ ಹುಡುಗಿ. ಒಳಕ್ಕೆ ಬಾಮ್ಮ, ಬಾ ದೊಡ್ಡವ್ವ. (ಒಳಗೆ ಹೋಗುವರು.)

ಸ್ಥಾನ ೧೩

ಗವೀಪುರದ ಭತ್ತದ ಬಳಿ; ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು, ಜೋಯಿಸರು, ಕೃಷ್ಣರಾಯರು.

ಜೋಯಿಸ— ನಾನು ಹೇಳುತಾ ಇದ್ದೆನಲ್ಲ ಸಂಸ್ಕೃತದ ವಿಷಯ (ವೆಂಕಟ ರಮಣಯ್ಯ ಬರುತ್ತಾರೆ.)

ಕೃಷ್ಣರಾಯ—ಏನುಸ್ವಾಮಿ ವೆಂಕಟರಮಣಯ್ಯನವರೇ ಮದುವೆಗೆ ದಯ ಮಾಡಿಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟಿರಿ.

ವೆಂಕಟರ— ಮಗನ ಮದುವೆ ಎಂದಮೇಲೆ ಬರದೆ ಆಗುತ್ತೆಯೆ ಸ್ವಾಮಿ.

ಕೃಷ್ಣರಾಯ—ಹೌದು, ಅಂದಹಾಗೆ ನೀವೂ ನಮ್ಮ ರಾಯರೂ ದಾಯಾ ದಿಗಳು.

ವೆಂಕಟರ— ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರು ಸ್ವಾಮಿ. ಅವರ ಪಿತಾಮಹರ ಪಿತಾಮಹರು ನಮ್ಮ ಪಿತಾಮಹರ ಪಿತಾಮಹರು ಏಕೋದರರು.

ಶಾಸ್ತ್ರಿ— ಒಬ್ಬ ತಾಯಿ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೋರು ದಾಯಾದಿಗಳು. ಕೋರ್ಟು ಕಚೇರಿ ತಿರುಗಬೇಕಾಗುತ್ತೆ. ಇಷ್ಟು ದೂರದ ಸಂಬಂಧ ಆದಮೇಲೆ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದರೇ ಸರಿ.

ಕೃಷ್ಣರಾಯ—ನಿಮ್ಮ ಹಿರೇ ಮಗನಿಗೆ ಈಗ ಎಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳು.

ವೆಂಕಟರ— ಈಸಲ ಆದ ಗಂಡೂ ಸೇರಿ ಆರು ಮಕ್ಕಳು.

ಕೃಷ್ಣರಾಯ—ಈಸಲ ಒಂದು ಗಂಡು ಆಯಿತೇ ? ನನಗೆ ತಿಳಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಏನು ಸ್ವಾಮಿ, ಸಾಕೋ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೋರಿಗಾದರೆ ಹ್ಯಾಗೆವಾ ಅನ್ನಬೇಕು. ನೀವು ಒಳ್ಳೇ ಸ್ಥಿತಿವಂತರು.

ವೆಂಕಟರ— ಸ್ಥಿತೀಗೇನು ಪರವಾಯಿಲ್ಲ ಅನ್ನಿ. ಆದರೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಇದೆ. ಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದಹಾಗೆ ಇದೆ. ಅಷ್ಟೇ ತೊಂದರೆ. (ರಾಮ ಚಂದ್ರರಾವ್ ಬರುವನು.)

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಎಲ್ಲಿ ?

ಶಾಸ್ತ್ರಿ— ಯಾಕೆ ಸ್ವಾಮಿ ?

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಈ ಜಾತಕಗಳಿಗೆ ನಾಳೆ ಲಗ್ನ ಸರಿಹೋಗುತ್ತೆಯೇ ನೋಡಿ ಹೇಳಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳೆ.

ಶಾಸ್ತ್ರಿ— (ಜಾತಕಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ನೋಡಿ) ಇದೇನು ರಾಯರೆ ಈ ಹೆಣ್ಣಿನ ಜಾತಕ ನಮ್ಮ ಪುಟ್ಟರಾಯರಿಗೆ ನೋಡಿದೋ ಹುಡುಗೀ ಜಾತಕದ ಹಾಗಿದೆಯಲ್ಲ(ಎಂದು ನೋಡಿ ಮೆಲ್ಲಗೆ) ಅದೇ ಹೆಣ್ಣು, ಇದೇನು ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರೆ ?

ರಾಮಚಂದ್ರ—(ಶಾಸ್ತ್ರಿಯ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ) ಸುಮ್ಮನೇ ನೋಡಿ ಹೇಳಿ; ಆಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶಾಸ್ತ್ರಿ— ಅಪ್ಪಣೆ. ನಾನು ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ತಡಬಡಾಯಿಸೋದಿಲ್ಲ.

ಜೋಯಿಸ್— ಏನು ರಾಯರೇ, ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೆನಲ್ಲ. ಈ ಸಂಸ್ಕೃತ ಇದೆ ನೋಡಿ....

ಕೃಷ್ಣರಾಯ—ನಮ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳೇ ತಡಬಡಾಯಿಸೋದು (ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಜಾತಕ ನೋಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ ರಾಮಚಂದ್ರರಾವಾಗಿ) ಸಂಕಲ್ಪ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಮದುವೆಗೆ ಹೇಳಲೋ ಶ್ರಾದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೇಳಲೋ ಎಂತ ಕೇಳೋರು ನಮ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಅದೀಗ ಸರಿ.

ಕೃಷ್ಣರಾಯ—ನಾವು ಸಂಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಶ್ವೇತವರಾಹ ಕಲ್ಪ ಎನ್ನುತ್ತೇವಲ್ಲ ಅದರ ಅರ್ಥ ಏನು ಗೊತ್ತೆ? ನಮ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಒಂದರ್ಥ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿದೆ.

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಏನು ಅರ್ಥ?

ಕೃಷ್ಣರಾಯ—ಬೇರೆ ಹಂದಿಗಳ ಕಾಲ ಅಂತಲಂತೆ. ಅಂದರೆ ಪರಂಗಿಯವರ ದಿನ ಎಂತ. ನಿಮಗೆ ಇದು ತೋರಿತ್ತೆ?

ವೆಂಕಟ— ಚೆನ್ನಾಯಿತು. ಎಲಾ ಎಲಾ ಎಂಥ ನಮಂಜನವಾದ ಅರ್ಥನಾಯಿತು, ನೋಡಿದಿರಾ!

ಕೃಷ್ಣರಾಯ—ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಯೇ ಸ್ವಾಮಿ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಮಾಡೋ ಜನಿವಾರ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಶಾಸ್ತ್ರಿ— (ಗುಣಾಕಾರ ಮುಗಿಸಿ) ಎಂದಿರಿ ಕೃಷ್ಣರಾಯರೆ?

ಕೃಷ್ಣರಾಯ—ನೀವು ಕೊಟ್ಟ ಜನಿವಾರ ಈ ಹೊತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಕೆಂಪಾಂ ಬುಧಿ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡುತ್ತಾ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಕಿತ್ತು ಹೋಯಿತು. ಎಂದೆ.

ಶಾಸ್ತ್ರಿ— ಯಾಕೆ ಕಿತ್ತುಹೋಯಿತು?

ಕೃಷ್ಣರಾಯ—ಕೂದಲು ಒಂದಷ್ಟು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿತು. ಅದನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಕೈ ಎಳೆದೆ. ಕೂದಲು ಕೀಳಲಿಲ್ಲ. ಜನಿವಾರ ಕಿತ್ತು ಹೋಯಿತು.

ಶಾಸ್ತ್ರಿ— ಸ್ವಾಮಿ, ಎಷ್ಟಾದರೂ ಕೂದಲು ದೇವರು ಮಾಡಿದ್ದು. ಜನಿವಾರ ನಮ್ಮ ಶ್ಯಾಮಣ್ಣನವರು ಮಾಡಿದ್ದು. ಕೂದಲು ಮುಂದೆ ಜನಿವಾರ ಸಿಲ್ಲುತ್ತೇಯೆ.

ವೆಂಕಟ— ಭೇಷ್, ಭೇಷ್, ಶ್ಯಾಮಣ್ಣನೋರು ಯಾರು?

ಶಾಸ್ತ್ರಿ— ನಮ್ಮ ವಾಘ್ವಾರು ಒಬ್ಬರು ಇದಾರೆ. ಅವರು ಆಗಾಗ ನನ್ನ ಜೊತೆಲಿ ದಕ್ಕಿಣೆಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ಅನ್ನಿ. ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಬಹಳ ವಿಶ್ವಾಸವಾಗಿ “ಸ್ವಾಮಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳೇ ನಾನೇ ಮಂತ್ರಾ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ಹೊಸದ ನೂಲು, ಒಳ್ಳೇ ಜನಿವಾರ, ತಕ್ಕೊಳ್ಳಿ. ಇದನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡೋರಿಗೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಾಗುತ್ತೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಒಳ್ಳೇ ಶ್ರೋತ್ರಿ ಯರಿಗೇ ಕೊಡೋದು. ಆ ಆಚಾರಿ ಇದಾನಲ್ಲಾ ಅವನಿಗೆ ಅಂಗಡಿ ನೂಲಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನೇ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ನಿನಗೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡೋಲ್ಲ” ಅಂತ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥ ಜನಿವಾರ ಎಲ್ಲಾ ನಾನು ಭದ್ರವಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದು ಯಾರಿ ಗಾದರೂ ತಮ್ಮಂಥವರು ನನಗೆ ಬಹಳ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ವೆಂಕಟ— ಆ ವಾಘ್ವಾರು ಒಳ್ಳೇ ಯುಕ್ತವಂತನಾಗಿರಬೇಕು.

ಜೋಯಿಸ— ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೆನಲ್ಲ....

ಕೃಷ್ಣರಾಯ—ಊಂ, ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗಲಿ.

ಜೋಯಿಸ— ನಾನು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾಯಿದ್ಲೆ?

ಕೃಷ್ಣರಾಯ—ಅದೇನೋ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಮಾತು ಎಂತ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಿರಿ.

ಜೋಯಿಸ— ಆ! ಮರೆತಿದ್ದೆ. ಈಗ ನೋಡಿ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಬರೋ ಸೊಗಸು ಇನ್ನು ಯಾವ ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶಾಸ್ತ್ರಿ— ಬಿಡಣ್ಣ, ನಿನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಮಾತು. ಅದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯತಾ ವಿವೇಚನೆ ಇಲ್ಲ.

ಕೃಷ್ಣರಾಯ—ಏನೋ ಸರಕು ತೆಗೆದರು ನಮ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು. ಅದು ಹೇಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳೇ ?

ಶಾಸ್ತ್ರಿ— ಇಕೋ ನೋಡಿ ಇರುವೆ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಾಣಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಪಿಪೀಲಿಕಾ ಅಂತ ಮೊಳದುದ್ದ ಮಾತು. ಹಾವು ಉದ್ಭವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಪ ಅಂತ ಒಂದು ಜೋಟಿನ ಮಾತು. ಕನ್ನಡ ನೋಡಿ ಹಾವು ಅಂತ ದೀರ್ಘವಾದ ಸ್ವರ. ಇರುವೆ ಅಂತ ಹ್ರಸ್ವ. ಅದದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಮಾತು.

ಜೋಯಿಸ್— ಅಲ್ಲಯ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತ ದೇವಲೋಕದಲ್ಲಿ ಆಡೋ ಮಾತು. ಅಲ್ಲಿ ಇರುವೆಗಳು ಇಲ್ಲಿಗಿಂತ ಉದ್ಭವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಶಾಸ್ತ್ರಿ— ಹಾಗಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಹಾವೂ ಇಲ್ಲಿಗಿಂತ ದೊಡ್ಡವಾಗಿರಬೇಕಲ್ಲ. (ಓಲಗ ಬರುತ್ತದೆ. ಯಜಮಾನ, ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಮ್ಮ ಮುಂತಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಬರುವರು.)

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ರಾಮಣ್ಣ.

ರಾಮಣ್ಣ— ಅಮ್ಮ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವರವರ ಜಾಗ ತೋರಿಸಿ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳೇ ಇಲ್ಲಿ ಬನ್ನಿ ನಿಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಲಸ ಇದೆ. ಏನು ರಾಮು ಸೀತಮ್ಮ ಎಲ್ಲಿ ? ಇಲ್ಲಿ ಬಾ ನಿನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಲಸ ಇದೆ. ಪುಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿದೀಯವಾ ಎತ್ತಲಾಗೂ ಹೋಗಬೇಡ. ಈಗ ಕೆಲಸ ಇದೆ. ರಾಮಣ್ಣ (ಮೆಲ್ಲಗೆ) ಅವನು ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಹೋದಾನು.

ಪುಟ್ಟು— ಎಲ್ಲಾ ಹೋಗೋಲ್ಲ, ಅಮ್ಮ (ರಾಮಣ್ಣ ಬೇರೆಯಾಗಿ) ರಾಮು ಎಲ್ಲಾ ಏರ್ಪಾಡೂ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯಲ್ಲ.

ರಾಮು— ಸರಿಯಾಗಿದೆ.

ಪುಟ್ಟು— ಎಲ್ಲರೂ ಬಂದಿದಾರೆಯೆ ? ಈಗ ?

ರಾಮು— ಎಲ್ಲಾ ಬಂದಿದಾರೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇದಾರೆ. ಕರೆದ ಒಡನೆ ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಪುಟ್ಟು— ಅಣ್ಣ ಹೋಗಿ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೂತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಲೇ ಹೋಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ಇಲ್ಲೇ ಇರು. ಅಮ್ಮ ರಂಪು ಮಾಡದಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳೋದು ನಿನ್ನ ಕೆಲಸ.

ರಾಮು— ನೋಡೋಣ ನಡಿ, ನಾ ಹತ್ತಿರ ಇರುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ಥಾನ ೧೪

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಮ್ಮ, ಪುಟ್ಟು.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ಪುಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿ ಬಾ.

ಪುಟ್ಟು— ಏನಮ್ಮ?

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ನೀನು ರಾಮನಿಗೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾಯಿದ್ದಿ?

ಪುಟ್ಟು— ಏನೂ ಇಲ್ಲಮ್ಮ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ಈಗ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾಯಿದ್ದೀ?

ಪುಟ್ಟು— ಅಣ್ಣನ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ಯಾಕೆ?

ಪುಟ್ಟು— ಅಣ್ಣನ ಸಂಗಡ ಮಾತನಾಡಿ ಆಮೇಲೆ ಬಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆಮ್ಮ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ಅಪ್ಪಾ ನಾನು ನಿನ್ನ ಈ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಂಟಿ ತಿಂಗಳು ಹೊತ್ತು ಬೇನೆ ಅನುಭವಿಸಿ ಹತ್ತೇ ಸಾಕಿದೆ. ಈಗ ನಾನು ನಿನಗೆ ದೂರವಾದೆ. ಯಾರ್ಯಾರೋ ಹತ್ತಿರವಾದರು. ಅಲ್ಲವೇ ಪುಟ್ಟು?

ಪುಟ್ಟು— ಯಾರಮ್ಮ ನನಗೆ ಹತ್ತಿರ?

ಲಕ್ಷ್ಮೀ— ಆ ರಾಮು ಹೆಂಡತಿ.

సీతమ్మ — ఆ (ఎందు బరువళు).

లక్ష్మీ — సీతమ్మ నీను ఎల్లా యోచనేమాడి నమ్మ మనే మాన లుళిసిది. ఈగ ఇన్నొందు లుపకారమాడబీకు.

సీతమ్మ — (రామచంద్రరాయనిగే) ఎల్ల జేళిదిరేను.

రామచంద్ర — జేళిదే.

సీతమ్మ — ఎను లుపకార అత్తే.

లక్ష్మీ — నీను ఏనాదరని మాడి నాళి పుట్టు శాంతిపుస్తద ఏర్పాడుమాడిబిడు. మనేయింద బరుత్తా ఓలగ మాడికొండు బందు తిరుగి జోగుతా సుమ్మనే జోగేగోదు జేన్నాగిల్ల. శారదమ్మనోరిగి సమా ధాన జేళబీకు. మంజమ్మన్న కరసబీకు. ఇదు నిన్న కేలస.

సీతమ్మ — కరసోని అత్తే. నీవు జేళోకింత జేజ్జే.

లక్ష్మీ — అమ్మయ్య నీను ఒళ్ళీ హుడుగిమ్మా. స్వల్ప దుడు కుత్తి. ఒందొందు సల గట్టియాగి మాతనాడుత్తి. ఆదరే నిన్న హృదయ ఒళ్ళీదు. నన్న హాగేనే. నాను గట్టియాగి మాతాడోదిల్లవే? ఆదరే నోనిడు ననగని అజ్జే మనస్సినల్లి కల్మషవిల్ల.

సీతమ్మ — మంజమ్మన్న ఈగలే కరసబీకే? బిళిగ్గే బందరే ఆగుత్తియే అత్తే?

లక్ష్మీ — ఈగలే బరలి, మనేగి దోడ్డ జేణ్ణుమగువాగి ఎల్ల రన్నొ విచారిసికొళ్ళలి. పుట్టు బా నిమ్మ తందేగే ఎల్లా జేళోనివేయంతే. (పుట్టు, అవర తాయ జోడువరు.)

రామచంద్ర — ఇదేను ఈగ ఇష్టు ఆతుర ఇవరదు ఈ శాంతి పుస్తకే? ఒళ్ళీ అవసర నమ్మ చిక్కమ్మనదు.

ಸೀತಮ್ಮ — ಅವರ ಅವಸರ ಹಾಗಿರಲಿ, ಅವರನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ಅಯ್ಯೋ ಅನ್ನಿಸುತ್ತೆ. ತಾಯಾದವಳ ಪಾಡೇ ಇಷ್ಟು.

ರಾಮಚಂದ್ರ — ಏನು ನೀನು ಹೇಳುವುದು?

ಸೀತಮ್ಮ — ಅದು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯೋಲ್ಲ. ಬನ್ನಿ. ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಮಂಜುನ ಅವಳ ಮನೆಯವರನ್ನು ಕರತರೋಣ(ಹೋಗುವರು).

ಸ್ಥಾನ ೧೫

ಮಾರನೆಯ ದಿನ. ಭಕ್ತದ ಹಜಾರ. ಎರಡು ಹಸೆ. ಫಿಟ್ಟು ಮಂಜುಳ
ಒಂದರ ಮೇಲೆ, ವಿಮಲಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಒಂದರ ಮೇಲೆ. ನೆಂಟರಲ್ಲಾ ಇದ್ದಾರೆ.
ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಮ್ಮ ಸೀತಮ್ಮ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅರಿಸಿನಕುಂಕುಮ ಕೊಡುತ್ತಾ
ಇದಾರೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ — ತಕ್ಕೊಳ್ಳಿ ಶಾರದಮ್ಮ, ಎಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮ ಸಂತೋಷಾಮ್ನ.
ನಾವು ಎಷ್ಟು ಅವಸರಪಡಿಸಿದರೂ ಮನ್ನಿಸಿ ಬಂದಿರಲ್ಲ.
ಅದಕ್ಕೇ ಸಂತೋಷ.

ಸೀತಮ್ಮ — (ಶಾರದಮ್ಮನಿಗೆ) ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ, ಬೆಣ್ಣೆ ಹಾಗೆ ಮಾತಾಡಬೇಕು.

ಶಾರದಮ್ಮ — (ಅವಳಿಗೆ) ನೀನೇನು ನನ್ನ ಪ್ರಾಣ ತೆಗೆಯುತ್ತೀಯೆ!
(ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಮ್ಮನಿಗೆ) ಎಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮ ಸಂತೋಷಾಮ್ನ. ನೀವು
ದೊಡ್ಡೋರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಮಾತಾಡ ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಯಾಕೆ
ನಾವು ನಂಟರು ಎಂತ ಇರೋದು.

ಸೀತಮ್ಮ — (ಅವಳಿಗೆ) ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕು.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ — ಸಂತೋಷಾಮ್ನ. ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಭ್ರಮೆಯಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ
ಏನು ಚೆನ್ನ ಹೇಳಿ? ಸೀತಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಪುಟ್ಟೂ ಹೆಂಡತಿ
ನೋಡಿದ್ದು ಹ್ಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ? ಅವನೂ ಅವಳೂ ಹಸೆ ಮೇಲೆ
ಕೂತಿರೋದು ನೋಡಿದರೆ ದೇವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ದೀಪ ಇಟ್ಟ
ಹಾಗಿದೆ.

ಶಾರದಮ್ಮ — (ಮೆಲ್ಲಗೆ) ದೇವರ ಹತ್ತಿರ ಒಂದೇ ದೀಪ ಉಂಟೇ ಎಂತಲೇ ಇನ್ನೊಂದು ದೀಪ ಇಡೋಕೆ ನೋಡಿದರೇನೋ ಮುಂದುಕಮ್ಮ.

ಸೀತಮ್ಮ — (ಅವಳಿಗೆ) ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ !

ಲಕ್ಷ್ಮೀ — (ಕೆಲಸವಾಗಿದ್ದು ಮಾತು ಅರ್ಧ ಮಾತ್ರ ಕೇಳಿ) ಆ, ಏನಂದಿರಮ್ಮ ಶಾರದಮ್ಮ.

ಸೀತಮ್ಮ — ಹುಡುಗ ಮನ್ಮಥನ ಹಾಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂದರು ಅತ್ತೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ — ಏನೋ ಅವರ ವಿಶ್ವಾಸ. ನಿನ್ನ ತಮ್ಮನೂ ಬಹಳ ಠೀಕ್ಯಾಗಿದ್ದಾನೆ ಸೀತಮ್ಮ. ಅವನ ಹೆಂಡತೀನೂ ಪರವಾಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮಂಜಮ್ಮನಷ್ಟು ಮುದ್ದಾಗಿಲ್ಲ.

ಸೀತಮ್ಮ — ಅದಕ್ಕೇ ಏನು ಅವಳನ್ನು ಬೇಡಾ ಅಂದ (ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಆರತಿ ತನ್ನ ಎನ್ನುವರು).

ಲಕ್ಷ್ಮೀ — ಏನು ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳೇ ಆರತಿ ಎತ್ತಬೇಕೆ. ಬನ್ನಿ ಶಾರದಮ್ಮ, ನೀವೂ ಸೀತಮ್ಮ ಆರತಿ ಎತ್ತಿ. ಯಾರಾದರೂ ಹಾಡು ಹೇಳಿರೆ. (ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಹಾಡುವರು.)

ಮತ್ಸ್ಯಕೂರ್ಮಾರ್ಜುನವತಾರನಿಗೆ ಶ್ರೀಯ
ಪಕ್ಕದಿ ನಿರುತವು ಧರಿಸಿದಗೆ
ಅಚ್ಯುತಾನಂತೆ ಗೋವಿಂದನಿಗೆ ಜಯ
ಮಂಗಳಂ ಶುಭಮಂಗಳಂ ||

